VILÁG PROLETÁRJAI EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

Az R. M. P. Arad-tartományi bizottsága és a tartományi néptanács lapja

XI. évfolyam, 3091. szám | 4 oldal, 20 bani | 1955, január 30, vasárnap

Lapunk tartalmából

— Magasabb szinvonalu operaelőadásokat! (2. oldal).

— Pártélet. — Lipparajon pártbizottsága fordítson nagyobb gondot az ébersógre a tagjelöltek felvételénél. (3. oldal).

— Befejeződött az RNK Mezőgazdasági Kutatóintézetének 1954. évi tudományos ülésszaka. (3. oldal).

— A tagjelöltek, mint a párt uj harcosai. (3. oldal).

— Főiskolai vezető káderek évi értekezlete. (3. oldal).

— Egy év a kollektiv gazdaságban. (3. oldal).

— Attlee: Az USA nyiltan beleavatkozik Kina belügyeibe. (4. oldal).

— Világszerte nagy érdeklődéssel fogadták a Szovjetunió döntését a hadiállapot megszüntetéséről Németországgal. (4. oldal).

— Kritika és könyvismertetés. „Franciaország és a trösztök". („Economie et politique" — marxista közgazdasági folyóirat). (4. oldal).

A szocialista verseny kiszélesitéséért

Pártunk és a minisztertanács határozata a jegyrendszeren és a fejadagon alapuló ellátási rendszer megszüntetéséről feladatul tüzte üzemeink elé, hogy olcsóbban termeljenek, fokozatosan csökkentsék termelvényeik önköltségi árát. Országszerte mozgalom indult meg: többet, jobbat termelni, kevesebb költséggel. Minden üzemben, gyárban széles lehetőségek vannak a termelés növelésére. Egyike e tényezőknek a szocialista verseny.

Hatalmas lendítő erőként szerepel a termelésben a szocialista verseny. Az elmult év tapasztalatai bizonyitották, hogy milyen sikeres a verseny ott, ahol megfelelő módon szervezik. Néhány gyárban, mint a TEBA-ban és más üzemekben, ahol nagy figyelmet forditottak a verseny fejlesztésére, sikerült a tervet idejében vagy idő előtt befejezni. Egyes üzemekben azonban elhanyagolták a szocialista verseny megszervezését. Ezáltal a verseny formálissá vált s természetesen nem hozta meg a kivánt eredményt. Az ilyen üzemek, mint például a „G. Dimitrov" és a „I. Ranghet", lemaradtak a terv teljesitésével, vagy csak nehézségek árán, évvégi hajrával sikerült azt részleteiben teljesiteniök. Ezeknek az üzemeknek alkalmuk volt okulni az elmult év hibáiból.

A jelenlegi időszakban még az eddiginél is nagyobb gondot kell forditani a szocialista verseny helyes megszervezésére. A verseny egyik fő célja a terv összes mutatószámainak teljesitése. Az üzemi bizottságoknak és az üzemek vezetőségeinek állandóan figyelemmel kell kisérniök a verseny alakulását, állandóan biztos kézzel kell vezetniök a versenyt és idejében kell közbelépniök az esetleges hibák kiküszöbölésére. Az üzemi bizottságoknak a verseny megszervezését az üzem müszaki vezetőségével karöltve kell megvalósitaniok. A szocialista verseny szervezése azonban egymagában még nem jelent eredményes munkát. Ahhoz, hogy a verseny révén a munka termelékenységét emelhessük, elsősorban magának a munkafolyamatnak és a munkahelynek észszerü, helyes megszervezését kell biztositanunk. Meg kell teremtenünk a lehetőségeket az eredményes munkához.

Az üzemi bizottságoknak nem szabad meghonositaniok azt a káros magatartást, amelyet egyes helyeken az elmult évben tanusitottak. Ugyanis megszervezték a versenyt, de azon nyomban meg is feledkeztek róla. Ezt a „módszert" tapasztalhattuk a „Vörös Trikó" üzemi bizottsága részéről az elmult évben. A szakma legjobbja cimért folyó verseny bizonyos fellendülési időszak után visszaesett, a részvevők száma egyre csökkent. Természetesen, ezekután hatalmas szervezőmunkát igényelt a verseny menetének megjavitása. Nem szolgál a verseny menetének megjavitására a „G. Dimitrov" gyárban például hogy az elért eredményeket hosszu hónapokig nem elemezték és nemigen népszerüsitették.

Nagy figyelmet kell forditani arra is, hogy a verseny üteme egységes legyen. A versenynek általános lendületet kell vinnie a munkába, meg kell szünnie annak, hogy egy-egy kiemelkedő teljesitmény mellett igen sokan alacsonyabb szinvonalon dolgozzanak. Az üzemekben — úgy mint utóbb a „Vörös Trikó" gyárban tették, — meg kell szervezni, hogy az élenjárók állandó támogatásban részesitsék a gyengébben dolgozókat és azokat emeljék magukkal egyszintre.

Nem szabad arra a helytelen álláspontra helyezkednünk, hogy csak az eredményeket nézzük, mint ahogyan a TEBA gyár szövődéjében előfordult. Ott ugyanis egy-két élenjáró dolgozó eredményei mellett a gyengébbeket már nem is tartották nyilván. Kétségtelen, hogy az ilyen munkásokat sem szabad elhanyagolni. Népszerüsiteni kell eredményeiket, munkamódszereiket. Sokkal nagyobb figyelmet kell azonban forditani a gyengébben dolgozókra, azokat kell segiteni, támogatni az élenjárók tapasztalataival. Azokon a helyeken, ahol csak egy-két ember ért el kiemelkedő eredményeket, itt a verseny irányitása gyenge kezekben van. Követésre méltó példának bizonyul például a „G. Dimitrov" gyárban a rugóosztály, ahol valamennyi brigád napi teljesitménye a leggyakrabban szinte egyöntetüen 180 százalék körül mozog.

A szocialista verseny középpontjában főként annak az elvtársi segitségnek kell állnia, amelyet az élenjáró dolgozók nyujtanak az elmaradottaknak. A szocialista verseny fellenditéséhez vezethet, ha az élenjárók tapasztalatainak kicserélését megszervezik. Hathatós támogatásban részesültek például a „G. Dimitrov", a CFR műhely és az „Orelul" szövetkezet esztergályosai a „I. Ranghet" gyárban rendezett tapasztalatcserén, ahol megismerték Lascu Ilie esztergályos ujitását.

A szocialista verseny folyamán nem szabad szemelől téveszteni azt sem, hogy a dolgozókban ki kell fejleszteni a közvagyon iránti felelősségérzetet. Szigoru takarékossági rendszert kell bevezetni minden egyes üzemosztályon, mert ez egyik alapvető feltétele az önköltség csökkentésének. Elen járnak az anyagtakarékosságban a CFR fűtőház dolgozói, akik közül Ilie Ioan és Teucean Gheorghe mozdonyvezetők észszerü beosztással és a mozdonyok jobb kihasználásával január hónap első felében 2.500 lej értékü fűtőanyagot takaritottak meg.

Különösen nagy figyelmet kell forditani az ifjuságnak a szocialista versenybe történő bevonására, állandó szakmai nevelésére. Számtalan esetben bebizonyosodott, hogy az ifjak lendületes munkájukkal példamutató módon felélénkitették a szocialista versenyt. A „G. Dimitrov" gyár vagonosztályának 2. számu IMSz-brigádja a 17 éves Copalceanu Ioan vezetésével egy nap alatt végzi el a munkát, amelyre régebbi munkásokból álló csoportnak két napra volt szüksége.

Az üzemi bizottságok egyik legidőszerübb feladata, hogy a szocialista versenyt alaposan megszervezzék és vezetését egyetlen pillanatra se engedjék ki kezükből. A pártszervezeteknek kötelességük ismerni az üzemben folyó szocialista verseny menetét, mert csak igy tudják megfelelően irányitani és ellenőrizni azt. Állandó politikai irányitásban kell részesiteniök az üzemi bizottságot és ellenőrizniök kell annak munkáját a versenylendület fejlesztése érdekében.

A háromnapos orvos-tanácskozás ünnepélyes megnyitása Aradon

Péntek este fél nyolc előtt már tömegesen érkeztek a Kulturpalotához az orvosmegbeszélés küldöttei, az ország különböző városaiból Aradra jött neves tudósok, egyetemi tanárok, aradi textilipari dolgozók, közéleti személyiségek s főleg az orvosküldöttek, akik érdeklődéssel várták az ünnepélyes megnyitót.

A Kulturpalota szépen elrendezett szinpadán a megbeszélésre érkezett küldötteket üdvözlő feliratok fogadták. A diszgyülést dr. Costa Romulus, az RNK Orvostudományi Társasága aradi fiókjának elnöke nyitotta meg, aki rövid üdvözlő beszédében kiemelte a textiliparban dolgozók munka- és egészségvédelme terén hazánkban a népi demokrácia rendszere alatt elért eredményeket. Ezután a gyülés diszelnökségének tagjai elfoglalták helyüket az emelvényen.

Duma Gheorghe elvtárs, a városi néptanács elnöke üdvözölte a küldötteket és rámutatott az orvosi megbeszélések jelentőségére, melyek pártunk és kormányunk gondoskodását tükrözik a dolgozó tömegek egészségvédelméről.

Medisch Hilda, a TEBA-gyár élmunkásnője tolmácsolta ezután Aradváros textilipari dolgozóinak üdvözletét. Elmondotta, hogy népi demokratikus rendszerünk évei alatt milyen nagymértékben megjavult az orvosi segélynyujtás. Az orvos ismeri a textilipari dolgozók munkájának sajátosságait s a munkást egyéni adottságai szerint véleményezi megfelelő munkabeosztásra.

Svoboda Ioan elvtárs, a tartományi pártbizottság titkára a pártbizottság nevében üdvözölte az orvosmegbeszélés küldötteit és kiemelte a tudomány és egészségügy terén a dolgozókra háruló nagy feladatokat. Pártunk és kormányunk elvárja az orvostudomány dolgozóitól, hogy szüntelenül javitsák munkájukat és fokozzák a dolgozók egészségének védelméért és az ipari betegségek leküzdéséért vivott harcot. Sok sikert kivánt a további munkához.

Dr. Nasta Marius, az RNK Orvostudományi Társaságának vezetőségi tagja, az Akadémia levelező tagja és Bula Alexandru egészségügyi miniszterhelyettes üdvözlő beszédei után dr. Prodan Leon tanár felolvasta „A textiliparban dolgozók egészségvédelmének kérdéseiről és az orvosi segélynyujtás megszervezéséről" szóló előadását.

Az orvosi tanácskozás munkálatai tovább folytatódnak.

Az emberiség nem türi, hogy atomháboruba sodorják!

Az RNK Állandó Békevédelmi Bizottságának ülése

A Román Népköztársaság Állandó Békevédelmi Bizottsága szerdán délután ülést tartott, amelyen megvitatta a Béke Világtanács bürójának bécsi bővitett ülésszakán hozott határozatokat.

Az ülésen részt vettek:

Mihail Sadoveanu akadémikus, az RNK Állandó Békevédelmi Bizottságának elnöke, a Béke Világtanács tagja; P. Constantinescu-Iasi, akadémikus professzor, az RNK Állandó Békevédelmi Bizottságának alelnöke; Sorin Toma, a Béke Világtanács tagja; Iustinian Marina, pátriárka, Lucia Sturdza Bulandra, Costache Antoniu és Constantin Baraschi, népművészek; Raluca Ripan akadémikus, a kolozsvári Victor Babes egyetem rektora; Al. Ionescu lelkész, az ortodox román egyház pátriárkátusának vikáriusa; Geo Bogza iró, Traian Iovanelli, a bukaresti rom. kat. érsekség vikáriusa; dr. N. Hortolomei és dr. N. Gh. Lupu, akadémikusok; Tihon Cacealchin, az óhitü keresztény egyház metropolitája; Ligia Macovei, festőművésznő; Maria Banus irónő; Gh. C. Stere, egyetemi tanár, a bukaresti városi békeharcbizottság elnöke; Iacub Mehmet, muzulmán egyházfő; Bányai László egyetemi tanár, a kolozsvári Bolyai Egyetem rektora; Stela Enescu, az RNK Demokratikus Nőbizottságának elnöke; Nicolae Vasu, a Szocialista Munka Hőse; I. Dobre, az RNK Állandó Békevédelmi Bizottsága bürójának tagja; Petre Gheorghe, az IMSz KB titkára; Cristea Pantazi, az RNK Állandó Békevédelmi Bizottságának titkára, továbbá az RNK Állandó Békevédelmi Bizottságának számos tagja, a Bukarest és más városok békeharcbizottságainak elnökei és titkárai, a tömegszervezetek és a sajtó képviselői és még mások.

Az ülésen Mihail Sadoveanu akadémikus elnökölt.

P. Constantinescu-Iasi akadémikus beszámolt a Béke Világtanács bürója bécsi bővitett ülésszakának munkálatairól.

Az Európa népeihez intézett felhivásban — mondotta a többi között P. Constantinescu-Iasi — a Béke Világtanács, ujból hangsulyozza a veszélyt, amelyet a londoni és párisi egyezmények nyomán Nyugat-Németország remilitarizálása jelent és felhivja a világ minden férfiát és asszonyát, használjanak fel minden lehetőséget, vessék latba teljes elszántságukat és bátorságukat, hogy meghiusitsák a londoni és párisi egyezmények ratifikálását és alkalmazását.

Minden becsületes ember tisztában van azzal, — folytatta a szónok —, hogy az atomháboru millió és millió emberáldozatot követel, a nagy ipari és kulturális központok, valamint számtalan város és falu elpusztitását jelenti.

A szovjet kormány nagyszerü kezdeményezése, mely szerint kész átadni az atomenergia békés felhasználása terén gyüjtött szovjet tudományos és müszaki tapasztalatokat, örömmel töltötte el a földkerekség békeszerető embereinek szivét.

A Szovjetunió 1955 január 18-án elhatározta, hogy egyes barátai államoknak — a Kinai Népköztársaságnak, a Lengyel Népköztársaságnak, a Csehszlovák Köztársaságnak, a Román Népköztársaságnak, a Német Demokratikus Köztársaságnak — müszaki tudományos és termelési vonatkozásu segitséget nyujt széleskörü tudományos kutatómunka folytatásához a nukleáris energia békés felhasználása terén s megvizsgálja annak a lehetőségét is, hogy kiszélesitse azoknak az államoknak a körét, amelyeknek hasonló segitséget nyujtson. Országunk ilymódon a világ azon országai közé fog tartozni, amelyek felhasználhatják az emberi elme legnagyobb vivmányának gyümölcsét. Mérhetetlen, valóban nagyszerü távlatok nyilnak igy népünk előtt a népgazdaság fejlesztése és a dolgozók jólétének emelése terén.

Az atomháboru fenyegetésének elháritásában — folytatta P. Constantinescu-Iasi professzor, akadémikus — a nyugati népek ugyanugy érdekeltek, mint a Szovjetunió s a szocializmus és a demokrácia táborához tartozó többi ország. Liddel Hart, az ismert angol katonai szakértő például figyelmeztetett arra, mennyire hamis az az illuzió, hogy a Nyugat nem szenvedné meg egy esetleges atomháboru következményeit.

A felszólaló ezután kidomboritotta a Béke Világtanács dokumentumainak hatalmas jelentőségét.

A román nép melegen üdvözölte a Béke Világtanács bürójának bécsi ülésszakán hozott határozatokat, mert ezek teljes egészükben megfelelnek a román nép béketörekvéseinek.

Raluca Ripan akadémikus a Román Népköztársaság állandó békevédelmi bizottságának tagja kidomboritotta a jelenkori tudomány és elsősorban a szovjet tudomány óriási haladását, majd a következőket mondotta:

Tudósaink nagy örömmel értesültek arról, hogy a Szovjetunió ismét uj, széles utat nyitott meg előttünk — a magenergia terén végzett kutatások és eredmények utját.

Tudósaink ugyanakkor felháborodással tekintenek az emberiség leggyalázatosabb ellenségeire, azokra, akik embertársaik elpusztitására akarják felhasználni a tudomány vivmányait.

A becsületes tudósok a világ népeivel együtt állástfoglalnak az ilyen bünös szándékok ellen s harcolnak azért, hogy csak az ember javára és boldogulására használhassák fel a tudomány vivmányait és a természettől kicsikart titkokat.

Alexandru Ionescu lelkész, a Román Népköztársaság Állandó Békevédelmi Bizottságának tagja beszédében rámutatott arra, hogy a román ortodox egyház és az ország valamennyi vallásfelekezetének lelkészei, hiveikkel együtt, nagy lelkesedéssel vették tudomásul a Béke Világtanács bürójának bővitett bécsi ülésszakán elfogadott dokumentumokat.

Eremie Pirdau elvtárs, a suceavatartományi békeharcbizottság elnöke beszédében a többi között ezeket mondotta:

— Suceava tartomány dolgozó parasztjai tömegei fel vannak háborodva és izzó gyülölettel vannak eltelve a háborura uszitó imperialistákkal szemben.

Országunk dolgozó parasztsága, a munkásosztállyal együtt, mélységes meggyőződéssel irja alá a Béke Világtanácsnak a világ népeihez intézett felhivását.

Dr. Mózes Rosen főrabbi, az RNK Állandó Békevédelmi Bizottságának tagja hangsulyozta: Most, amikor az atomkutatásokban elért fejlődés révén bizvást mondhatjuk, hogy a világ uj korszakba, az atomkorszakba lépett, a világ lelkiismerete, a földkerekség minden egyes becsületes embere, függetlenül politikai, vagy vallási meggyőződésétől, a tudósokhoz fordul, akiknek sikerült behatolniok a természet rejtélyeibe és felkéri őket, hogy a felszabaditott óriási erőt állitsák a jó, a haladás, az egész emberiség jólétének, nem pedig a pusztitásnak és a gonosznak a szolgálatába.

Nicolae Vasu, a Szocialista Munka Hőse, a többi között ezeket mondotta: Népünk, amely az ötéves terv utolsó évében dolgozik és a szocializmus épitéséért végzett eddigi munka folyamán legvirágzóbb korszakát éli meg, mérhetetlen örömmel köszönti a Szovjetuniónak azt az elhatározását, hogy segitséget nyujt országunknak és más országoknak az atomenergia békés célokra való felhasználásában.

A felszólalók után felolvasták az RNK Állandó Békevédelmi Bizottságának felhivását országunk lakosságához.

A gyülés résztvevői ezután aláirták „A világ népeihez intézett felhivást". Ezzel országunkban megkezdődött az aláirásgyüjtési kampány a bécsi felhivásra.

(Agerpres)

A dolgozók életszinvonalának szüntelen emeléséért

Szép, izléses csomagolásban kerülnek ki a „December 30" gyárban készült textilanyagok. Baloldali képünk a csomagoló osztály „Isabelle Blume" békebrigádját ábrázolja munkaközben.

★ ★

Bő a választék a szabadforgalmu kereskedelem révén a hentesüzletekben is. A háziasszonyok olyan hust vásárolnak, amilyet kivánnak. Jobboldali képünkön a 68. számu hentesüzlet látható, ahol gyors és figyelmes kiszolgálásban részesülnek a dolgozók.

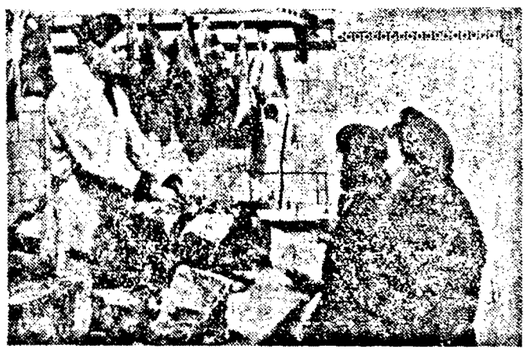

Boros József helytáll

Mihelyt bucsuzóra billenti fénylő kalapját a nap, mint télen anynyi más községben, Szapárligeten is végetér az otthoni munka. Befejeződött. Kiüresednek, vagy pedig zsufolásig megtelnek a frissen „pingált" takaros házak. Kezdődik a szórakozás, a beszélgetés. Mint a jég, ugy zajlik ilyenkor a község. „Fonóba" mennek a lányok, az asszonyok; hosszakat hallgatni, vagy kérdéseket lassan meghányni-vetni indulnak a férfiak. Összegyülnek a családok, — ahogy Szapárligeten mondják — időt tölteni.

Boros József sem ül otthon. Jókedvüen, mint bálba készülő legény végig simit kis bajuszán, fejére teszi megviselt kalapját s sokat betegeskedő feleségével maga is a szomszédba megy.

Sándor Györgynek is este van már. De ő még nem mehet a szomszédba, vendéget sem vár; folytatja megkezdett napi munkáját. Portáról-portára jár, ajtót-ajtó után nyit, dohánytermelésre köt szerződést a dolgozókkal. Tavaly nem kedvezett az idő a dohánynak, a paprikából ömlött a pénz a községbe s igy az idén csak az öntudatosabb gazdáknál jár eredménynyel. Mézes Matyival (igy szólitják a községben) is több, mint háromnegyed órát vitatkozott, de eredménytelenül. Ma különösen kijutott a harcból, a vesződésből Sándor Györgynek, de igy is szereti munkáját. Szép ez a munka. Emberek közt, emberekkel, szebbet ennél nem is találhatna.

Igy estefelé az a legfontosabb számára, hogy a napot eredménynyel végezze. Ezért megy utoljára Boros Jóska bácsihoz, a község ismert dohánytermelőjéhez. Boros József nincs otthon, de megtalálja a szomszédban.

— Mi járatban, Sándor elvtárs? — kérdik tőle.

— Mi járatban? Hiszen maga is tudja — feleli.

Léginkább azonban Boros József meg a felesége tudja, miért jött. Ők már hetek óta vitatkoznak, hogy termeljenek-e dohányt, vagy sem. Boros József harmincadik éve dohánytermelő s erről most sem akar lemondani. Ezért felel mindenki előtt a feltett kérdésre.

— Dohányszerződést jött kötni. Nem?

— Igen, — feleli Sándor György — mégpedig magával, Jóska bácsi. Remélem, ebben az évben sem jöttem hiába magához — teszi hozzá, aztán meg elmondja, hogy milyen előnyökkel jár ezévben a dohánytermelés.

— Egy pakli miszint, kukoricát, szappant kapnak a dohánytermelők és ezenfelül jelentős pénzösszeget juttatnak a termelőknek.

— Én nem teszem be a dohányföldre a lábomat — szól közbe Boros Józsefné, minden bevezetés nélkül. — Nekem már nem kell a dohány — jelenti ki. — Én örökké betegeskedem, már nem birom, már nem nekem való. Aztán földünk sincs arravaló... — füzi hozzá s közben a férjét szemléli, nehogy egy árva szót merjen szólni, mert akkor...

De Boros József mélyen hallgat.

— Az igaz — mondja tétován — s az is igaz, hogy — s itt rá néz haragvó feleségére — keveset tudsz már segiteni, de azért csak meglátjuk, csak fogunk...

Ennyit mondhatott csupán, mert felesége ujra elkezdte a magáét:

— Azt nem látjuk meg, tudom! Én már megmondtam neked, de, ha te mindenáron dohányt akarsz termelni, hát egyedül meglátod. Termelj, de én akkor elhagylak. Elhagylak! Megértetted?! Elhagy-lak!

Erre derültség támad. Egyik azzal próbálja meggyőzni a tüzbejött asszonyt, hogy a betegnek is jót tesz egy kis torna. Erre aztán ujra nevetnek. Sándor elvtárs meg csititgatja, vigasztalja. Mások pedig nevetve kérdik: Csak nem? Csak nem akarja elhagyni Jóskát. Jóska bácsit a dohányért?

Éppen erre a kérdésre volt szükség. Felelt is rá Boros Józsefné:

— El, el! Elhagyom az biztos!... Én már rég megmondtam neki. Belőlem nem csinál bolondot.

— Hát persze, hogy nem — szól közbe az asztal mellől valaki.

Ujra nevetés támadt, de az asszony haragját csak nem lehet csillapitani.

Sándor György hazafelé indul, de a kis házban tovább folyik a vita. A feleség vallatja Jóska bácsit, hogy aláirta-e a szerződést és mind azt hajtogatja, hogy ő nem bajlódik tovább a dohánnyal, de ha mégis bajlódnia kell, akkor elhagyja a férjét, világgá megy.

De Boros Józsefné nem ment világgá, bár a férje győzött. Napok mulva, mint ahogyan megigérte, Boros József maga kereste fel Sándor Györgyöt és ujra, ebben az évben is, aláirta a dohánytermelési szerződést.

Boros József nem bánta meg, hogy aláirt. Ellenkezőleg, ma méginkább helyesli tettét. Sándor György ugyanis ujból felkereste és elmondta neki, hogy a gyár többet fizet a termelőknek a dohányért.

A tavalyi 7 lejtől eltérően, 12 lejt fizetnek az elsőosztályu dohány kilójáért, 9—10 lejt a második osztályuért, 7 lejt a harmadikért és a negyedik osztályu dohányt is megfelelően fizetik. Azonkivül, a megszabott áron felül, az idén is több, mint 4 lej jár a normán felül termelt dohány kilójáért. De a dohánytermelők deszkát és más épitkezési anyagot is kapnak, korlátlan mennyiségben és jutányos áron.

A deszka-kérdésre már Boros Józsefné is felfigyelt, hiszen ujjá kell épiteni a kis családi ház menynyezetét. Az épitkezési anyagok árát nemcsak férje, de ő is olcsónak tartja. Ő is magáévá teszi a dohánytermelési tervet. Sőt mi több, azóta arról folyik a vita a családban, hogy nem lenne-e jó, ha több dohányt ültetnének, többet, mint amennyire eredetileg szerződtek?

B. D.

Közművelődés - Irodalom - Művészet

(Ady Endre levele apjához)

Levél az apámhoz

HOGY JÓ LETT volna, édes apám, központi szolgabíróvá választódni Zilahon, kivirágoztatni a hét szilvafát s becsületet szerezni az elkoldusodott diósadi Adyaknak?... Bizony, talán jó leti volna. Sose nyeltél volna keserűen a nagyobbik fiadra gondolva, kit haza, a kis fehér házba, csak a megveszekedett idegei kergetnek olykor s aki ugy érzi az érmindszenti nyugodalomban, hogy megölte az életét, bolondokat mivel, mert künn a sokadalomban harcok, tépődések, gondolatok és kinok között bomlasztja, veszejti el magát. Ugy van, ugy van! Barátkozom az öreg akácfával, kinézek a rétre, belecsalom a mélységes csöndességet a szivembe, beleolvadok a csöndes, gondolattalan vegetálásba, szagolom az isteni, a csiráztató, a nagyerejű földet és olyan semmivé, a nagy semminek (vagy a nagy mindennek?), olyan kicsike rabszolgapehelyévé válok, mint Mouret abbé a nagy tenyésző kertben... Egy napig... Te tudod, édes apám, hogy csak egy napig... Aztán rés törik a nagy kertben... Besüt a nap, bezug a lárma, bezsibong a lelkembe az élet és én rohanok tőletek el, vissza... Ugy érzem, agyonnyom a csönd, darabokra bomlik a testem, elrohad a tüdőm ha nem szaladok a zajba, ha nem csapok össze valakivel, ha harsogva nem kiabálok én is bele a nagyvilági lármába... És te, meg az anyám ilyenkor ujra elsirattok. És jaj, talán igazatok van.

Ez, ez. Amivel most is karcolok. A penna. Mit akar ez a rongyos, acélhegyü kis diabólus? Miért csal el a nyugodalomból annyi és annyi békés kétlábunak készülő jámbort? Miért kenyér és grádusokra emelő eszköz az egyiknek s miért üző démon, szent őrület mártirium a másnak? Heine Henrikkel szeretnék válaszolni neked, édes apám, de ez a néhai ember zsidó volt s ti mostanában ott a kis falukban és itt a nagy városokban kezditek a zsidót nagyon nem szeretni. Ő szólt vala a szentlélek lovagjairól, a misszió boldog bolondjairól és az emberiség boldogtalan szükségességeiről. Ma már azonban, édes apám, nem divatos ez a Heine. Azok az urak ma, akikről ő végrendeletében sem feledkezett meg. A szentlélek lovagjait pedig magyar agrárius nyelven zsidó skriblereknek nevezik manapság...

Hát mik is vagyunk most? Néha és a napi világban cinikus fáradtak, a tekintélyeket már nem is rombolók, csak hanyagul lelöpködők. Fáradt olimpusi istenek és kiközösitett, magasról lenézett páriák... Vagyunk nagyon sokszor komédiások. Alkuvóbbak a lócsiszárnál s hajlékonyabbak a nádnál... Addig... Addig, mig nem int, nem hiv a gyilkos, az acélhegyü ördög... Az istenes ördög... És akkor csupa hit a világ, csupa szerelmes lángra érdemesség az élet. És ilyenkor beleverjük, belekorbácsoljuk nyomorult testünket, összetépett idegeinket e nagy szerelembe. A jobb életért, a becsületesebb világért, az előretörésért, a világosságért s a fantomok legfantomabbjáért, legbolondabbjáért és legszebbjéért, az igazságért... Ilyenek vagyunk és ezek vagyunk mi, szentlélek lovagjai, fáradt, cinikus legények, zsidó skriblerek. És nem belőlünk lesznek a képviselők, a miniszterek, a kormányzó nagyurak, de azokból, akik a mi vérünk árán s a mi arcunkat csak maszkolva, a mi tollunkat megbecstelenitve, a mi szent őrületeinket meg nem értve törtetnek előre... Mi maradunk, akik voltunk, mig összetépve le nem roskadunk, akkor is a hitben, hogy az emberek, a bennünket lenézők és a bennünk reménykedők megváltásán dolgoztunk...

Olvasni fogod, édes apám, hogy száz forintot kapok. Summának, nem summa. Ennek az én fajtámnak több a hiányzó öt forint, mint a meglévő kétszáz. Az összegyült adósság enyhitődik, avagy pár napi pihenésre el lehet menni Veneziába, avagy Abbáziába, hova könnyen mehet hetekre sok dolgotlan, gazdag ostoba. De látod, édesapám, mégis nagy summa ez. Nem az enyém. A fajtámé és a fajtám nagy-nagy vérverejtékezésének eredményéé. Meglátták az ujságirót. Megértették a lázát s megértették a lelkét... Mintha e kicsiség is azt mutatná, hogy korrigálódik az élet s hogy a mi küzdő őrültségünkben rendszer van s ez a bolondság bölcs bolondság... Teremnek Pálfi Antalok. Belátók. Vékonyan sávolódik immár az eljövendő világos élet fénye. A diabólus urabb rajtam, mint valaha. Az életnek, tökéletesülésnek hite, szerelme nagyobb. Sohse gyülöltem, szerettem jobban, mint most. Édes apám, a fiadat nem kell okvetlenül siratnod már, mert jobban hisz magában az életben, mint valaha!...

ADY ENDRE EMLÉKÉRE

Harminchat éve, 1919 január 27-én hunyt el a magyar költészet, a magyar ujságirás fénylő csillaga, a magyar dolgozó nép és haza minden örömét, buját-baját szeizmográfként felfogó és jelző nagy fia, a világhirü költőóriás, Ady Endre, Petőfi Sándor méltó utódja, József Attila korának hirnöke, a századforduló Magyarországának élő lelkiismerete. Ady Endre 1877 november 22-én született Szilágymegye Érmindszent községében, a régi Közép-Szolnok vármegyének Szatmárral határos Ér-melléki kis falujában. A Szilágyságból jött ő a régi Pártiumból — amint egyik önéletrajzában irja, — tehát se nem Erdélyből, se nem Magyarországból. Családilag szintén se fentről, se lentről, küzködő nemzetes kisuri familiából, mely ezer éven át csak éppen hogy élt. Tanulmányait a nagykárolyi piarista gimnáziumban kezdte. Itt végezte el az alsó négy osztályt, amelyet később Zilahon a Wesselényi-kollegiumban folytatott, — mint eminens diák. A középiskolai tanulmányok elvégzése után apja — Ady Lőrinc — akaratából, aki főszolgabiróként vagy mint alispán szerette volna viszontlátni fiát, jogot tanult Debrecenben, Pesten és Váradon. A kényszerjogászkodásba azonban csaklamar „rontóan" beleszólt a hirlapirás, az élet megismerésének vágya és az élet nagy kérdéseibe élete árán is beleszólni óhajtó költő „ficánkoló" lelke.

A költészet utján maga indult el. Első verseit már hét éves korában megirta, bár akkor még csak a mesék „igézték" meg lelkét. A verset, a költészetet csak később, Kisfaludy Sándor, Goethe és Vajda János, a közvetlen elődök és kortárs szerettették meg vele. Végleg pedig a nagyváradi és a többi szerkesztőségek, az élet jegyezték el az irodalom, a költészet számára. Magyarországon kivül legnagyobb tervei, — ahogy maga is irja: „London vagy talán Szentpétervár, Moszkva" voltak, de a véletlen Párist adta, s ezért irja London, Szentpétervár és Moszkva után, hogy: „de nem, mégis Páris". Ez a „mégis Páris", az Ady Bakony többször visszatér Ady költészetébe, de nem ez a csucspont. Költészete mélyén a magyar földbe gyökerezik, onnan nő ki, s ha kiszakadni próbál is belőle, de mindig odatér vissza. Ez fogja, köti, elengedhetetlenül, ebből sarjad a költő és lirája, ez táplálja, buzditja harcra és szitja haragra. A magyar kapitalizmus 1867 utáni kérdései: az osztrák—magyar dualizmus, a magyarság függetlensége, a magyarság és a nemzetiségek közötti viszony, a soviniznus, a klerikális reakció, a polgárság, a kielégitetlen parasztság és a jognélküli munkásság kérdései foglalkoztatták és érlelték Ady Endrét korának legnagyobb költőjévé. Ezek a kérdések foglalkoztatták és avatták az érlelődő magyarországi polgári-demokratikus forradalom lánglelkü harcosává, amely előkészitésében élete feláldozásával vett részt. Mert Ady Endre mindenekelőtt a forradalom költője volt, az igazi népi forradalom, igazi költője. Ezt bizonyitják forradalmi költeményei. Emellett tanuskodnak továbbá — és nem kevésbbé — ellenségei, akik éppen azért inditották hajszát ellene és hagyták magára volt fegyvertársai is, mert megértették, hogy költészete nem formájában, de tartalmában hoz ujat: azért ir, hogy legyen már egyszer vége annak a „nem jó világ"-nak.

1903-ban a „Nagyváradi Napló" egyik számában ezt irta: „Mi elmaradtunk messze... csak az ideák szárnyaltak el hozzánk. A körülmények, a dolgok még nem. Nálunk még nem volt meg az a forradalom sem, melyet a francia már felejteni kezd. Nálunk a harmadik rend győzelmet sem aratott s máris lejárta magát. De emellett a feudalizmus majdnem olyan, mint Dózsa György idejében, amikor aztán szinte őrült hallucinációképpen hangzik a modern proletárok uj Marseillaise-e... Nekünk elől kell kezdeni a dolgot az első rendnél, aztán a másodiknál, s a harmadiknál végre. A rangokkal, kiváltságokkal, ősdurvaságokkal, arisztokráciával és klérussal, s a kiszipolyozó tőkével egyszerre kell végeznünk."

Az idézett néhány sor Ady kora Magyarországának legtisztábban feltárt helyzete és programja is egyben. Ezek az évek azonban nemcsak a polgári-demokratikus forradalom kiérlelődését, de a végét is magukkal hozzák egyben s ezt Ady a polgári-demokrata forradalom legodaadóbb harcosa végig kell nézze, szenvedje. Ezzel magyarázható, hogy igy ir a magyar polgárságról: „Minden európai társadalomban az történt, hogy a polgárság tulontul is önérzetes és hatalmaskodó lett. Nálunk egy gyönge, szétszórt, gerinctelen polgárság termett, amelynek se ereje, se tehetsége nem volt, még annyi sem, hogy a sült galamb bekapására kitátsa a száját." De ugyanakkor a magyar polgárság tétlenségének a felismerése juttatta el Ady a szocialista munkásmozgalmak szükségességének felismeréséhez is.

Ezután már a városoké, a munkásoké a szó, rájuk vár a tett, meg arra a parasztságra, amelynek vezető kell ahhoz, hogy földhöz juthasson. „Ma Magyarország: — irja — a városok, a készek és a leendők, ők a kultura, ők a magyarság... A városos Magyarország döntse el, mert csak ő döntheti el a demokrácia, a kultura, s ha ugy tetszik — a magyarság sorsát." Ady Endre publicisztikájában és költészetében is a népforradalom a fő program. Ez az a kérdés, amely a többieket, ha egy csapásra nem is, de képes megoldani. Ami ettől a programtól eltér, az a tévelygés és nem forditva, mint ahogyan Ady ellenségei és népe ellenségei állitották. S hogy ettől el is tér néha, ingadozik, az is érthető. — Egyedül állott, társak nélkül vivta forradalmi harcát.

Azt mondtuk, hogy költészete a magyar valóságból táplálkozott, abból nőtt ki. Ez igaz, azonban határtalan ügybuzgósággal emlékezik meg a mármarosi román parasztok lázadásáról és az 1905-ös oroszországi forradalomról is. Az 1905-ös forradalom idején pedig még tovább megy következtetésében: „Véren, roncson, üszkön át, diadalmasan ér a trónig az orosz demokrácia. De még a trónnál hatalmasabb ellenségeit is legyőzi. Az önző uri kastélyt, a sanyargató gyárat, az elbutító papilakot, s a szivtelen kaszárnyát." Ady jövőbelátásának éppen az idézett sorok képezik a csucspontját. A demokratikus forradalmat szerinte is szükségszerüen szocialista forradalom kell kövesse és fogja követni. Szintén az oroszországi forradalom hatására és köszöntésére irta Ady akkori legidőszerübb forradalmi költeményeit is. Igy például 1906-ban „A havasok és Riviera" cimü költeményében a következőket:

„Mi csak szögeljük büszke kin-
[ban
Fejünket a hideg egeknek
S lábunk alatt finom urak
Parfümös vig urak nevetnek.
Mi védjük őket..."

„Mi védjük őket" — hivja fel a milliók figyelmét, de szól a parfümös urakhoz is:

„Ha mi egyszer egy dörgedelmes,
Rettenetes nagy példát adnánk:
Hej, bajtársak, egy szép napon
Mi lenne, ha lelátogatnánk?"

A „Délibáb üzenete" cimü versében már nemcsak figyelmezteti, de biztatja is a dolgozók tömegét:

„Majd holnap tán nem lesz idő
[megtérni,
Korrigálni az ősi nagy hibát:
Civisz-urak, nagy baj lészen
[majd akkor,
Ha vörösen eljön a Délibáb".

Ugyancsak az időszerüség és a forradalmi hagyományok összekapcsolásából születtek meg a Dózsa-versek is. A „Dózsa György unokája" cimü versében például ezt irja:

„Ha jön a nép, hé nagyurak, mi
[lesz?
Rabló váraitokból merre fut
Hitvány hadatok? Ha majd csö-
[römpölkössel
Lecsukjuk a kaput".

Ady egyik legfontosabb, megoldásra váró kérdésnek a feudális előjogok megszüntetését, a földosztást tartotta. Ennek lehetőségét, vagyis a forradalmat, végsőfokon a munkásosztály erejétől tette függővé. Ezért fogadta páratlan tisztánlátással és lelkesedéssel az 1907-es párisi szträjkokat. „Micsoda öntudat és hatalom az övék" — irja Ady a francia munkásokról, a „Legyen világosság már" cimü cikkében. „Kezükben van a világ és az egész emberi civilizáció sorsa. Jó kezekben van, nem kell félni. Néha-néha eloltják a villanyokat. Megállitják a vonatokat is. De mennyi uj fényt adnak kárpótlásul az agyaknak". Igy ismeri fel a munkásság világtörténelmi szerepét. Magyarországi viszonylatban pedig a „Kikké legyen Budapest" cimü cikkében irja meg, hogy kulturát csak a munkásosztály adhat a magyar népnek, rajta kivül senki más. Az 1910 és 1914 között kibontakozó forradalmi költészete ugyancsak a munkásosztály erejébe vetett hitét igazolja. Ez növeli életkedvét, optimizmusát. A „Hogy ma vagyunk" cimü költeményében igy dicsőiti a közelgő forradalmat:

„Kardok, puskák és lapátok
Tobzódjatok csak össze-vissza
Várja a föld és boldog is,
Mikor izgult vérünket issza.
Boldogok vagyunk, hogy ma va-
[gyunk
És boldogok, hogy sokat érünk".

Adynak akkor jelent sokat Magyarország népe, ha forradalmi, ha kész a forradalomra, hogy a „csuf élet"-et „szép kirohanás"-sal tegye széppé.

Ugyanez a hangulata az „Ének aratás előtt" cimü költeményének is:

„Aratásra készülő mezők,
Torkon akadt, gyülő szavak,
Kaszák, mik kiegyenesedtek,
Ünnep készül, piros, szabad".

Az „Igaz utcai álmok" cimü költeményében már arra is utal, hogy a kulturának, a vezetésnek, a munkásság lesz, kell legyen az ura:

„Igaz élet a szörnyü város
Halálnak s életkulturának,
Ahol készül a bosszus jövő".

Csöndet, a város és a falu csöndjét hirdeti a „Barangolás az országban" cimü költeményében. De ebből a csöndből:

„Fél-ország nehéz melléből
Fekete és vörös bosszut hörög
[nek"

Bosszuk, amelyekre a munkásság a városi dolgozók adnak jelt a falunak, tehát ebben a harcban a város, a munkásság vezet:

„Falura város csönd-jellel kö-
[szönt
S szörnyü szava lappang a né-
[ma jelnek".

Arra is inti az elnyomott Magyarországot ebben a versében, hogy már megérett a haza a forradalomra:

„Mi megmunkáltuk, hajh jól a
[lelkek,
Rabságok, sebek, bük és keser-
[vek
Izzadtságos, rossz magyar föld-
[jét
S ha most támadunk, le nem
[vernek".

Bizakodásának csucspontja, a „Mi kacagunk utoljára" cimü költeménye:

„Csitt, kuss, mert háboru lesz,
Igy szólnak a belül-háborgóknak"

Ady Endre pedig igy felel:

„Csináljatok háborut,
A mi örök háborunk sokkal ké-
[szebb.
Nekünk öntik a csodát
Emberei a büszke ember-észnek
És mi kacagunk utoljára."

Ady Endre hazafisága erős kapcsolatban van a forradalom kivivásának hitével, amelyet szerinte is csak ugy vivhatnak meg sikerrel a dolgozó tömegek, ha nemzetiségre való tekintet nélkül összefognak az azonos cél érdekében. Ezért irta a nemzetiségek barátságát hirdető gyönyörü versét, „A Duna vallomásá"-t és a „Magyar Jakobinus dalá"-t:

„Ezer zsibbadt vágyból miért
[nem lesz
Végül egy erős akarat?
Hiszen magyar, oláh, szláv bá-
[nat
Mindigre egy bánat marad.

Hiszen gyalázatunk, keservünk
Már ezer év óta rokon,
Miért nem találkozunk süvöltve
Az eszme-barrikádokon?

Dunának, Oltnak egy a hangja
Morajos, halk, halotti hang.
Árpád hazájában jaj annak,
Aki nem ur és nem bitang".

Ady Endre költészetét egészében kell elfogadnunk. Szépségeivel, oktatójellegével és hibáival együtt. Válogatni azonban válogatnunk kell belőlük. Dolgozóink nagy része már rég megkedvelte forradalmi és a nemzetiségek békés együttélését hirdető költeményeit. Ezeket kell mindenikünknek megszeretnie, mert ezekből tanulhatunk, merithetünk erőt uj életet épitő munkánkban, mert ezek a költemények igazán a mieink.

Barabás Dezső

Magasabb szinvonalu operaelőadásokat!

Valamikor a rosszul „sikerült" szinházi előadásokat lekicsinylően igy jellemezték: „Vidéki szinvonalon mozgott".

Szerencsére ezek az idők eltünek a mult homályában. Ma már a legeldugottabb falu dolgozó népének is vannak kulturigényei, mert erre feljogositja az a tudat, hogy népi demokratikus rendszerünkben a kulturális vivmányok is az egész dolgozó népet illetik.

Éppen ezért meglepő, hogy közismerten magas kulturigényü városunkat egyes szinházak vezetőségei ugy kezelik, mint ahogyan a múltban, — és tegyük hozzá: helytelenül — a falvakat becsülték le a portyázó társulatok.

Arad operakedvelő közönsége mindig nagy érdeklődéssel várja a temesvári Állami Opera egy-egy aradi vendégjátékát. Ezt igazolja az is, hogy a „Rigoletto" keddre hirdetett két előadására néhány óra alatt valósággal széjjelkapkodták a jegyeket. Nem indokolatlan városunk dolgozó népének a temesvári opera iránti bizalma, hiszen erre feljogositja néhány kitünő előadás, a „Pique dame", az „Ana Lugojana", a „Szabad szél" jó hire és a „Cigánybáró" aradi előadásának emléke. Ezek az előadások kielégitették az opera és az igényesebb operettek hiveit egyaránt.

Városunkba — a jelek szerint — csak azért látogat el nagyritkán a temesvári Állami Opera, hogy munkaterve egyik „tartozik" tételét nagyhirtelen „lerázza". Az már kevésbbé érdekli a temesvári Állami Opera vezetőségét, hogy Aradon két operaelőadásra az operakedvelőknek csupán egész csekély része juthat el.

Nyilván, hogy a jegy nélkül maradt tömeg megvigasztalódjék, az opera együttese igyekezett a jelenlevők előtt igazolni: azok jártak jobban, akiknek nem sikerült jegyet szerezniök a kedd esti előadásra.

Nem beszélünk arról, hogy a Mantuai herceg szerepét éneklő Mihailovici beleköhögött a „Kesztyü áriába", — hiszen ez lehet megfázás következménye is —, de az egész darabot „kihagyásokkal" játszották. Többek között kihagyták az első felvonásból a balettet, noha a falragaszokon, könnyelműen sejttetni engedték ezt a müélvezetet.

De leröviditették a harmadik felvonás elejét is. Ugylátszik az együttes minden áron el akarta érni még az éjszakai vonatot, hogy tovább utazhasson.

Nemes verseny fejlődött ki tehát a szólisták és a zenekar között, hogy melyikük végez előbb a feladatával. A verseny — sportnyelven szólva — egyenlő erők küzdelmét hozta, mert hol az énekesek törtek az élre, hol pedig a zenekar vezetett néhány kottafejjel.

Kisebb hiba, de eléggé bosszantó dolog, hogy nem ügyeltek az illuziókeltésre sem. Igy például elfelejtették bezárni a második és a negyedik felvonásban fontos szerepet betöltő kapukat. Amig ugyanis a második felvonásban azt énekelték a kapuról, hogy zárva van, a szerepét nem tudó kapu engedett egy gyenge szellőnek és teljesen kitárult az ostromlók előtt, akiknek igy nem kellett átmászniok a keritésen, hogy belülről tegyék szabaddá a leányrablók számára az utat.

Még ennél is nagyobb bosszuságot okozott a negyedik felvonásban előforduló ajtó, amelyen Gildának, a Mantuai hercegért életét áldozó szerelmes leánynak kopogtatnia kell. Mivel azonban az ajtó nyitva volt, Gilda „nyitott kaput döngetett", amikor a bérgyilkos tanyájára kért bebocsáttatást.

Arad dolgozói elvárják, hogy a „vidéki szinvonalu"-nak egyáltalán nem mondható helyárakért magasabbrendü müvészi ellenértéket kapjanak. Meggyőződésünk, hogy ezt a temesvári Állami Opera előadásaival kapcsolatosan is elérhetjük, mert az Opera együttese sokkal jobb teljesitményekre képes, mint amilyen a kedd esti „Rigoletto" előadása volt.

Bakács Béla

TOTH ÁRPÁD:

ARAD

Egyetlen utcáját ismerem,
De ott, emlékszem, arany a homok
S egy udvarát meg házát,
istenem —
De kis szobái mind-mind
templomok.

Oh, vén szoba, hol most is
nagyanyó
Ravatalának virágszaga fájt
Másikban most is anyus csillanó,
Ifju szemétől bársony a homály.

S első barátom hü, vén karjait
Tudom, a kertre védőn tartja még:
Tisztes diófánk. S ott pihen szelid
Öreg lombvállán a régi ég.

Oh Sarló utca ötvenegy: regék
Kacsalábon forgó királyi vár.
Emlékeim lágy fészkét rakni még
Jut vályogodból egy csipetnyi sár?

Oh, fájó hüszkeségem, s vigaszom,
Arad — édesbusan szivembe vág,
Hogy bölcsöm s szent bitóid
egyazon
Erdőd bus fájából ácsolák.

ROZSA ALIZ

Virágszálak mártirjaink sirjára

Egy kocsi ment az uton át

(Hájà Lifschitz emlékére)

Egy kocsi ment az uton át,
vörös kereszt az oldalán,
és benne ringott csendesen
alig pihegve egy leány.

Ifju teste már elfogyó,
mint sárga rózsa halovány
Nem evett harmincnégy napig
Két fegyőr ült az oldalán.

Vihettek narancsot neki,
csibehust, megtörik talán,
vaskarmu ujjak hasztalan
feszültek bezárt fogsorán.

Halódásában győztesen
tekintett köztük, — már alig élt,
de két ragyogó nagy szeme
szavak nélkül némán beszélt:

„Szenvedtem, hogy az éhhalál,
legyen mellettem tanuság,
rut nyomor s bitang elnyomás
bilincsét nem hordjuk tovább.

En elmegyek, de siromon,
a lázadásnak magja kel
s megérti majd az elnyomott:
A győzelemért tenni kell!".

Kapaszkodott s kicsit felült,
hogy lássa még a kék eget,
a csörömpölő villamost,
gyereksereget, felleget.

Ködös lett tágranyilt szeme.
Kint tavasz volt és szólt a dal.
Arcán két csepp pergett alá,
leány volt s még oly fiatal.

Egy kocsi ment az uton át,
vöröskereszt az oldalán,
tisztelgett neki a torony
s vén házak az utcák során.

Leborult előtte az ut,
s fényözönben gördült tovább.
Nap csókolta meg bubsuzón,
a mártir márványhomlokát.

Csak hallgatott a lány...

(Ocskó Teréz emlékére)

„Beszélni fogsz!" — szólt a gyilkos
„Megtanitunk babámi"
Hullottak az ökölcsapások,
de hallgatott a lány.

„Szólj hát boszorkány s élni
hagylak,
Nevüket mond csupán!"
Szőke haja már vérben ázott,
de hallgatott a lány.

„Kár lenne érted, fiatal vagy,
szerelmed vár talán".
Csupasz testét verték szüntelen,
de hallgatott a lány.

„Kinek fogadtál némaságot?
Nem jő el, meg se szán".
„Ha nem szólsz, ez utolsó órád!"
De hallgatott a lány.

A gyilkosok riadtan álltak:
„Lám, a börtön falán,
mintha nagy árnyék nőne egyre..."
Csak hallgatott a lány.

Egymásra néztek ónos arccal:
„Ereje is talány".
Vérző ajkán kihült mosollyal,
Csak hallgatott a lány.

Pártélet

Lipparajon pártbizottsága fordítson nagyobb gondot az éberségre a tagjelöltek felvételénél

Lipparajon pártbizottsága a közelmultban bürógyülésen elemezte a tagjelöltek, valamint a párttagok felvételének kérdését. Ezalkalommal kitünt, hogy rajoni viszonylatban 1954 októberig 99 tagjelölttel és egy párttag felvételével erősitették meg soraikat az alapszervezetek. Az elemző gyülés alkalmával az is felszinre került, hogy azokban az alapszervezetekben, amelyeket a rajoni pártbizottság aktivistái konkrét támogatásban részesitettek, nem maradtak el az eredmények sem. Igy például a neudorfi gép- és tarktorállomás alapszervezete nyolcat, a kelmáki kollektiv gazdaságé hetet, a máslaki kollektiv gazdaságé pedig három tagjelöltet vett fel az elmult év októberéig.

Mindamellett, hogy Lipparajon pártbizottsága az elmult évben bizonyos eredményeket ért el a tagjelöltek felvétele terén, mégis számos hiba is merült fel ezirányban. Voltak ugyanis olyan alapszervezetek, amelyek egyetlen tagjelöltet sem vettek fel. Ezek közé sorolható például Szabadhely, Tótvárad, Zabalti és sok más község alapszervezete. Ezekben az alapszervezetekben a tagjelöltek felvétele terén észlelt hibák onnan származnak, hogy sem a büró, sem pedig a párttagok nem ismerték kellőképpen pártunk 1950 juliusi határozatát a tagjelöltek felvételére vonatkozólag. A felmerült hibák felszámolása érdekében Lipparajon pártbizottságának bürója konkrét intézkedéseket foganatositott. Az aktivisták segitségével például ujra feldolgozták mind a pártalapszervezetekben, mind pedig az IMSz alapszervezetekben a Román Munkáspárt Központi Vezetőségének határozatát a tagjelöltek felvételével kapcsolatosan. Ezenkivül az aktivisták előadásokat tartottak pártunknak az illegalitás idején a munkásosztály és a dolgozó parasztság érdekében folytatott harcáról, összekötve e harcot pártunk jelenlegi gazdasági politikájával, amelynek egyik legfőbb célja a dolgozók fokozódó anyagi és kulturális szükségleteinek kielégitése.

A rajoni pártbizottság intézkedésének eredményeként az utóbbi időben lényegesen megjavult a helyzet a tagjelöltek felvételének kérdésében. Számos alapszervezet, amely azelőtt egyetlen tagjelöltet sem vett fel, jelentős eredményeket ért el a tagfelvételben. Bogda község alapszervezete például, amelynek Milosov Petru elvtárs a titkára, Radu Ioan elvtárs, a rajoni pártbizottság instruktorának állandó segitségével, elérte, hogy jelenleg négy tagjelölt felvételével erősitette sorait. Ezenkivül két elvtárs iratait kiegészitették, s felvételüket február elsejéig megvitatják az alapszervezetben. Az alapszervezet tagjai által végzett politikai-felvilágositó munka eredményeként ujabb három kérvény érkezett a büróhoz, ami azt bizonyitja, hogy Bogda községben egyre több azoknak a dolgozó parasztoknak száma, akik meggyőződtek pártunk politikájának helyességéről és minden vágyuk párttagokká válni.

A rajoni pártbizottság aktivistáinak állandó segitsége megmutatkozik a rajonban lévő többi alapszervezetben is. A birkisi kollektiv gazdaság alapszervezete, amely az elmult év októberéig egyetlen tagjelöltet sem vett fel, ma már elérte, hogy öt tagjelölttel erősitette sorait. Hasonló szép eredmény mutatkozik az utóbbi időben a tagjelöltek felvételében Tótváradon, Zabalti és más községek alapszervezeteiben is. Ezek az eredmények azt bizonyitják, hogy Lipparajonban nagymértékben megjavult a tagjelöltek felvétele érdekében végzett politikai munka. Mi sem igazolja ezt jobban, mint az, hogy jelenleg 206-ra emelkedett a tagjelöltek száma.

Az eddig elért eredmények azonban még nem kielégitőek, ha figyelembe vesszük, hogy a rajonban lévő 99 alapszervezet közül csupán 69-ben vettek fel tagjelölteket. Ez a hiba onnan származik, hogy a rajoni pártbizottság egyes aktivistái nem adtak meg minden támogatást az alapszervezeteknek. A berzovai kollektiv gazdaság alapszervezete például, amelynek Odvotan Gheorghe elvtárs a titkára, még semilyen intézkedést sem foganatositott ezirányban. De nem adott kellő támogatást e sulyos hiba felszámolása érdekében Stoian Sava elvtárs, a rajoni pártbizottság aktivistája sem. Hasonló a helyzet a berzovai mészégető üzem alapszervezeténél is. Itt ugyan már elérték, hogy egy kérvény érkezett a büróhoz, de még nem került sor a megvitatásra. Nemtörődömséget tanusitanak a tagjelöltek felvétele terén a milovai CFR, a radnai IFET, Lippafüred és más vállalatok, intézmények, valamint egyes községek alapszervezetei.

A Román Munkáspárt Központi Vezetőségének 1950 juliusi határozata a tagjelöltek felvételére vonatkozólag többek között leszögezi, hogy nem a mennyiségre, hanem a párttagok minőségére kell fektetni a fősulyt. Sajnos azonban, nem minden alapszervezet tartotta szemelőtt ezt az irányelvet Lipparajonban. Igy történhetett meg, hogy egyes alapszervezetekben, — ahol felületesen vitatták meg a tagjelöltek felvételének kérvényét, — olyan elemek igyekeztek befurakodni a párttagok soraiba, akik nem méltóak a párttagság magasztos cimére. A paulisi kőbánya alapszervezete például, élen Crisan Nicolae titkár elvtárssal, nem volt eléggé éber akkor, amikor Cociuban Gheorghet, a tőkés-földesuri rendszert kiszolgáló hadsereg őrmesterét felvette a tagjelöltek soraba. Az éberség hiánya megmutatkozott Verbecz András aktivista részéről is, aki nem segitette eléggé a paulisi kőbánya alapszervezetét, hogy alaposan megvitassa és visszautasitsa a volt őrmester kérvényét. Csupán a rajoni pártbizottság ébersége folytán sikerült megőrizni az alapszervezet sorainak tisztaságát. Az éberség hiánya megnyilvánult Ususau község kollektiv gazdasága alapszervezetében is a tagjelöltek felvételével kapcsolatosan. Itt is, csakugy mint a paulisi kőbánya alapszervezetében, csak a rajoni pártbizottság közbenjárásával utasitották vissza egy osztályidegen elem tagjelölt felvételi kérvényét.

Az eddigi tapasztalatok bizonyitják: az osztályellenség mindent elkövet, hogy a párttagok soraiba férkőzzék és hogy ott romboló munkát végezzen. Éppen ezért, fontos feladatok hárulnak Lipparajon pártbizottságára, hogy aktivistái utján nagyobb támogatást nyujtson az alapszervezetek számára a tagjelöltek kérvényeinek megvitatásánál. Ugyanakkor gondoskodnia kell arról is, hogy azokban az alapszervezetekben, amelyekben ezideig még nem vettek fel egyetlen tagjelöltet sem, a legrövidebb időn belül számolják fel ezt a sulyos hibát. Törekedjenek arra, hogy az alapszervezetekben ne nyilvánuljon meg többé az éberség hiánya. Vezérelje őket az alapelv, hogy a párt olyan eröditmény, amelynek kapui csak az arra érdemesek előtt nyilnak meg.

Hegedüs István.

A tagjelöltek, mint a párt uj harcosai

Hazánk dolgozói napról-napra mindinkább meggyőződnek pártunk helyes vezetéséről, mind többen és többen akarnak tagjai lenni annak a pártnak, amely a dolgozók szebb és boldogabb életéért harcol. A párt helyes vezetését megértve, mind több azoknak a dolgozóknak száma, akik uj munkamódszerek bevezetésével és alkalmazásával a munka iránt megváltozott magatartást tanusitanak.

A „December 30"-gyár rezsimühelyének pártalapszervezete fontos feladatának tekinti a tagjelöltek felvételének kérdését. Számos olyan élenjáró dolgozó kérte már eddig is felvételét az alapszervezettől, akik a termelésben példamutatóan dolgoznak. Az alapszervezet által felvett tagelöltek között a dolgozók legjobbjai találhatók, mint Almási György, Löwinger Éva, Brata Dumitru és mások, akik becsülettel teljesitik a reájuk háruló feladatokat. Ezek az elvtársak példamutatóan dolgoztak még mielőtt tagjelöltek lettek volna, de amióta az alapszervezet jóváhagyta jelöltségi kérésüket, még fokozottabb munkát fejtenek ki. Igyekeznek példát mutatni dolgozótársaik számára, hogy méltóak lehessenek a párttagjelöltségre.

Izsák Lajos,
levelező

Befejeződött az RNK Mezőgazdasági Kutatóintézetének 1954. évi tudományos ülésszaka

Szerdán este befejeződött az RNK Mezőgazdasági Kutatóintézetének 1954. évi tudományos ülésszaka.

A 14 napig tartó ülésszak folyamán sok mezőgazdasági tudós és kutató ismertette az ICAR laboratóriumaiban, a mezőgazdasági kisérleti állomásokon, vagy a mezőgazdaság szocialista egységeiben végzett munkájának eredményeit. 45 referátum és 76 értekezés pedig azokról a folyamatban levő kisérletezésekről számolt be, amelyeknek célja mezőgazdaságunk fejlődési lehetőségeinek előbbrevitele.

Grigore Obrejan elvtárs, professzor, az RNK Mezőgazdasági Kutatóintézetének tudományos igazgatója a beszámolók körül kialakult széleskörü viták berekesztése után levonta az ülésszak munkálatainak tanulságait. Részletesen elemezte az ICAR 17 osztályának tevékenységét és hangsulyozta, hogy az agrotechnikai osztályon eredményes kisérletezések folynak.

Az RNK Mezőgazdasági Kutatóintézete tudományos ülésszaka munkálatainak befejezéseként, Traian Savulescu akadémikus professzor, az RNK Akadémiájának elnöke, az ICAR vezérigazgatója rámutatott arra, hogy a II. pártkongresszus irányelvtervezetének szellemében milyen feladatok hárulnak a mezőgazdasági kutatókra, mezőgazdaságunk fejlesztésének támogatásában. Traian Savulescu hangsulyozta, hogy a mezőgazdaságunkra háruló sokoldalu feladatok sikeres teljesitéséért még jobban el kell mélyiteni a kapcsolatot a tudomány és a gyakorlat, a kisérletezők és a falusi dolgozók között.

Főiskolai vezetőkáderek évi értekezlete

A bukaresti jogtudományi fakultáson csütörtökön délelőtt megkezdődtek a főiskolai vezetőkáderek évi értekezletének munkálatai.

Az értekezleten részt vesznek az oktatásügyi minisztérium képviselői, a vezető tanügyi káderek és a főiskolák társadalomtudományi tanszékeinek vezetői.

Az értekezletet N. Dinulescu elvtárs, az oktatásügyi miniszter első helyettese nyitotta meg.

C. Ionescu Bujor elvtárs, az oktatásügyi minisztérium felsőoktatási vezérigazgatóságának vezetője beszámolt a felsőoktatási intézetek tevékenységéről az 1953—1954. tanévben, valamint az 1954—1955. tanév első felében.

Ezután N. Dinulescu, az oktatásügyi miniszter első helyettese tartott előadást: „Az oktatás szinvonalának állandó emeléséért folytatott harc — felsőoktatási intézeteink alapvető feladata" cimmel.

A délután folyamán megvitatták az elhangzott jelentést és előadást.

Időjárásjelentés

Változó felhőzet, többnyire borus idő várható. A hőmérséklet alig változik: minusz 1 és plusz 6 fok között. Helyi ködképződés, a hegyekben kisebb havazás, a sikon kisebb eső. A következő két napon változékony idő várható, helyi ködképződéssel és esővel.

A labdarugó bajnokság „B"-csoportjának programja

A labdarugó bajnokság „B"-csoportjában március 20-án kezdődnek a küzdelmek. Ebben a csoportban két aradi csapat is szerepel és a teljes müsor a következő:

MÁRCIUS 20: Metalul Resica—Flacara Medgyes, Locomotiva Arad—„Herbák János" Kolozsvár, ICO Nagyvárad—Progresul Szatmár, Metalul Aranyosgyéres—Metalul Vajdahunyad, Metalul Nagybánya—Metalul Nagyvárad, Metalul 108—Metalul Arad, Locomotiva Kolozsvár—Minerul Lupény.

MÁRCIUS 27: Metalul Nagyvárad—Metalul Resica, Metalul Arad—Metalul Aranyosgyéres, Metalul Vajdahunyad—Metalul 108, „Herbák János" Kolozsvár—Metalul Nagybánya, Minerul Lupény—Locomotiva Arad, Progresul Szatmár—Locomotiva Kolozsvár, Flacara Medgyes—ICO Nagyvárad.

ÁPRILIS 3: Locomotiva Arad—Progresul Szatmár, Minerul Lupény—Flacara Medgyes, Metalul Resica—Metalul Nagybánya, Metalul Vajdahunyad—Metalul Arad, Metalul Aranyosgyéres—Metalul 108, ICO Nagyvárad—Metalul Nagyvárad, Locomotiva Kolozsvár—„Herbák János" Kolozsvár.

ÁPRILIS 10: Metalul Aranyosgyéres—Locomotiva Arad, Locomotiva Kolozsvár—Flacara Medgyes, Progresul Szatmár—„Herbák János" Kolozsvár, ICO Nagyvárad—Minerul Lupény, Metalul Arad—Metalul Resica, Metalul Nagybánya—Metalul Vajdahunyad, Metalul 108—Metalul Nagyvárad.

ÁPRILIS 17: Metalul 108—Metalul Nagybánya, Minerul Lupény—Metalul Arad, „Herbák János" Kolozsvár—ICO Nagyvárad, Flacara Medgyes—Progresul Szatmár, Locomotiva Arad—Locomotiva Kolozsvár, Metalul Resica—Metalul Aranyosgyéres, Metalul Nagyvárad—Metalul Vajdahunyad.

ÁPRILIS 24: Metalul Arad—„Herbák János" Kolozsvár, ICO Nagyvárad—Metalul Aranyosgyéres, Metalul Nagybánya—Progresul Szatmár, Minerul Lupény—Metalul Nagyvárad, Locomotiva Kolozsvár—Metalul 108, Metalul Resica—Locomotiva Arad, Metalul Vajdahunyad—Flacara Medgyes.

MÁJUS 1: Metalul Vajdahunyad—Locomotiva Kolozsvár, Locomotiva Arad—ICO Nagyvárad, „Herbák János" Kolozsvár—Flacara Medgyes, Progresul Szatmár—Minerul Lupény, Metalul 108—Metalul Resica, Metalul Aranyosgyéres—Metalul Nagybánya, Metalul Nagyvárad—Metalul Arad.

MÁJUS 8: Metalul Nagybánya—ICO Nagyvárad, Progresul Szatmár—Metalul Vajdahunyad, Minerul Lupény—Metalul Aranyosgyéres, Locomotiva Kolozsvár—Metalul Resica, Flacara Medgyes—Metalul 108, Metalul Arad—Locomotiva Arad, Metalul Nagyvárad—„Herbák János" Kolozsvár.

MÁJUS 15: „Herbák János" Kolozsvár—Minerul Lupény, ICO Nagyvárad—Locomotiva Kolozsvár, Metalul Vajdahunyad—Metalul Resica, Metalul Aranyosgyéres—Metalul Nagyvárad, Metalul Arad—Metalul Nagybánya, Metalul 108—Progresul Szatmár, Flacara Medgyes—Locomotiva Arad.

MÁJUS 22: Metalul Nagyvárad—Flacara Medgyes, Locomotiva Arad—Metalul 108, Metalul Vajdahunyad—„Herbák János" Kolozsvár, Progresul Szatmár—Metalul Arad, Locomotiva Kolozsvár—Metalul Aranyosgyéres, Minerul Lupény—Metalul Nagybánya, Metalul Resica—ICO Nagyvárad.

MÁJUS 29: Metalul Resica—Minerul Lupény, Metalul Arad—Flacara Medgyes, Metalul Nagybánya—Locomotiva Arad, Metalul 108—„Herbák János" Kolozsvár, ICO Nagyvárad—Metalul Vajdahunyad, Metalul Aranyosgyéres—Progresul Szatmár, Locomotiva Kolozsvár—Metalul Nagyvárad.

JÚNIUS 5: ICO Nagyvárad—Metalul Arad, Progresul Szatmár—Metalul Nagyvárad, Metalul Nagybánya—Locomotiva Kolozsvár, Minerul Lupény—Metalul 108, „Herbák János" Kolozsvár—Metalul Resica, Flacara Medgyes—Metalul Aranyosgyéres, Locomotiva Arad—Metalul Vajdahunyad.

JÚNIUS 12: Metalul Resica—Progresul Szatmár, Flacara Medgyes—Metalul Nagybánya, Metalul Nagyvárad—Locomotiva Arad, „Herbák János" Kolozsvár—Metalul Aranyosgyéres, Metalul 108—ICO Nagyvárad, Metalul Vajdahunyad—Minerul Lupény, Metalul Arad—Locomotiva Kolozsvár.

A falusi szpártákiádák versenyei

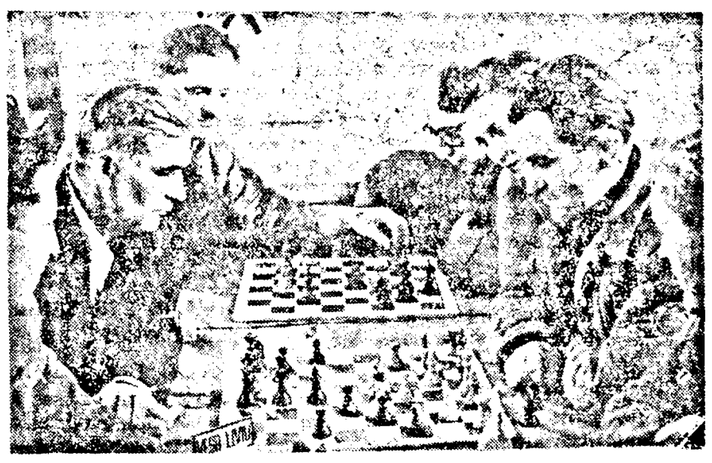

A falusi szpártákiádában részt vesznek a kürtösi CFR mühely dolgozói is. Sok kedvelője van itt a sakknak, amit bizonyit az is, hogy a versenyre 36 dolgozó nevezett be. Képünk Vesa Liviut és Hanț Gheorghet ábrázolja, amint sakktudásukat mérik össze. A játszmát Vesa Liviu nyerte.

Egy év a kollektiv gazdaságban

Hazánkban a mezőgazdaság a felszabadulás óta nagy fejlődésen ment keresztül. Kollektiv gazdaságok, mezőgazdasági társulások alakultak és ezek bebizonyitották a még egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztok előtt a közös gazdálkodás, a nagyüzemü gazdálkodás előnyeit. Pártunk és kormányunk állandóan gondoskodik a már meglévő kollektiv gazdaságok, mezőgazdasági társulások szervezeti-gazdasági megerősitéséről. Gép- és traktorállomások létesitésével biztositja a nehéz munkálatok gépesitését, hitelt ad a gazdasági felszerelés kibővitésére, szakemberekkel látja el a nagyobb kollektiv gazdaságokat, hogy kiváló munkamódszereket alkalmazhassanak és szakszerü irányitással egyre jövedelmezőbbé váljék gazdaságuk.

A mult év februárjában igy kerültem én is a szentannai „Uj élet" kollektiv gazdaságba. Azelőtt a körösrajoni néptanács mezőgazdasági osztályán dolgoztam s mikor áthelyeztek a kollektiv gazdasághoz, láttam, hogy itt elég nehéz munka vár reám. Meg kell szerettetnem a tagokkal a gazdaságot, hogy megerősödjék a munkafegyelem, mert igy biztositthatjuk a gazdaság széleskörü fejlődését. A feladatok megoldásában segitettek a kollektiv gazdaság elnöke, a vezetőtanács tagjai, a brigádvezetők és a szorgalmas tagok is.

Amint megérkeztem a kollektiv gazdaságba, nem sokkal később megkezdtük a gyümölcsfacsemeték kiültetési helyének megjelölését. A követelményeknek megfelelő módon jelöltük ki a fák helyét, szakszerüen kiástuk a gödröket és idejében elültettünk 2300 fiatal gyümölcsfát. A fiatal alma-, cseresznye-, kajszibarack és őszibarack-csemeték szép, egyenes sorokba ültetve várták a tavaszt. Minden kollektivista elégedetten nézte a közös gazdaság fiatal gyümölcsösét.

Nemsokára azután megkezdődött a tavaszi mezőgazdasági kampány. A kollektiv gazdaság idejében felkészült erre is. Jarovizáltunk 20 hektárra való burgonyát s azután a legkedvezőbb időben ültettük el. A földet még ősszel mélyen felszántottuk és megtrágyáztuk. A burgonya egyrészét négyzetesen elhelyezett fészekbe ültettük. Az ültetéskor fészektrágyázást is végeztünk: 20 gramm nitrogén műtrágyát és 100 gramm hamut raktunk minden fészekbe. A kevés többletmunkának később megkaptuk jutalmát. Az egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztok burgonyája még alig bujt ki a földből, mikor a kollektiv gazdaság jarovizált burgonyája már 20—30 centiméter magas bokrokban zöldelt. Szinte csodájára jártak a környékbeliek. A burgonya növényápolási munkálatait gondosan, idejében végeztük el, háromszor kapáltunk s igy a négyzetesen fészekbe ültetett és az ültetéskor fészektrágyázott burgonyánál hektáronként 18.920 kiló termést takaritottunk be.

A burgonyán kivül nagy gonddal végeztük a cukorrépa-termesztés munkálatait is. Ősszel 27 centiméter mélyen felszántottuk a cukorrépa földjét s ugyanakkor hektáronként mintegy két vagon istállótrágyat alászántottunk. Tavasszal azután a cukorrépa magot jarovizáltuk és idejében, jól megdolgozott földbe vetettük. Minden áron be akartam bizonyitani a kollektiva tagjainak a trágyázás és különösen a fejtrágyázás előnyeit s éppen ezért majd minden növényfajtánál, — ha kisebb területen is — de kisérletképpen fejtrágyázást alkalmaztunk. A cukorrépa vetésterülete összesen 5,55 hektárt tett ki, ami lehetővé tette, hogy az egész területen mütrágyát szórhattunk. Hektáronként 200 kiló nitrogén mütrágyát, 130 kiló szuperfoszfátot és 80 kiló káliumsót adagoltunk fejtrágyaként. A kapálásokat később a brigádok versenyszellemben végezték, összesen négyszer kapáltuk meg a cukorrépát. Ősszel a termés megmutatta a fejtrágyázás előnyeit, mert hektáronként 42.542 kilós átlagtermést takaritottunk be. Minden kollektivista igy meggyőződött a cukorrépa fejtrágyázásának termésnövelő hatásáról.

A kukorica vetéséhez is jól készitettük elő a földet s igy könnyü volt négyzetesen, fészekbe vetni. Nagyobb területet láttunk el istállótrágyával és a nyár folyamán háromszor megkapáltuk a kukoricát. A megtrágyázott területről 4750 kiló csövestengerit takaritottunk be hektáronként. A nagy termések elérése érdekében kukorica hybridizálást is végeztünk. Négy hektár területen „Studina" és „Fiszter" kukoricafajtákat kereszteztünk s az idén a hybrid magból sokkal bővebben termő növényeket nyerünk. A növénytermesztésben elért eredmények ösztönzőleg hatottak a kollektivistákra és sokan közülük elhatározták, hogy ezévben a földeket még gondosabban müvelik meg s mindenütt igyekeznek bő termést elérni.

A növénytermesztésben elért sikereken kivül igen szép eredményeket értünk el az állattenyésztésben is. Igáz, Bitea Dumitru, az állattenyésztő brigád vezetője kiváló szakember. Járt a Szovjetunióban és sokat tanult, a tanultakat pedig a gyakorlatban alkalmazza.

Az állattenyésztés sikerének első fontos feltétele a helyes takarmányozás. A takarmányalap biztositására éppen ezért nagy gondot forditottunk. A szükséges szemes és szálas takarmányokon kivül a téli időszakra kellő mennyiségü, nedvdus és silótakarmányokat tároltunk. Három cement és három egyszerü föld silógödörben mintegy 300 tonna cirok, silókukorica és leveles cukorrépafejből erjesztettünk silótakarmányt.

A tehénállománynál szakszerü tőgymasszázst alkalmaztunk, bevezettük a tehenek egyedi takarmányozását és igy elértük, hogy most, januárban, a tejelési időszak végén, a szárazraállitás előtt egy-két héttel, tehenenként naponta több, mint tiz liter tejet fejünk. Minden tehenet a borjadzás előtt 60 nappal szárazra állitunk, vagyis nem fejünk, hogy szervezete megerősödjék és jól felkészüljön a következő tejelési időszakra. A helyes takarmányozáson, a tőgymasszázson kivül a tehenek tejhozamára nagymértékben kihat a szárazraállitás, a pihenési időszak betartása is.

A borjakat 7—10 napos koruk után elkülönitjük az anyjuktól. Nem engedjük őket szopni, hanem mesterségesen tápláljuk, vagyis a kifejt tejet vederből itatjuk. Ilymódon a borjak fejlődésüknek megfelelő mennyiségü táplálékot kapnak, ezenkivül pedig a teheneket rendszeresen fejhetjük és kezelhetjük, ami elősegiti a tejhozam növekedését. A tejhozam növekedését pontosan vezethetjük s igy ennek megfelelő arányban emelhetjük a takarmányadagokat.

A tehenészeten kivül haladott módszereket alkalmazunk még a juhászatban és a sertéstenyésztésben is. Az anyajuhokat mesterségesen termékenyitettük meg s ezzel az eljárással eredményesen javitjuk a juhállományt. A durva és félfinom gyapjas anyajuhokat finomgyapjas merinó kosoktól nyert spermával termékenyitettük meg. A sertéseknél berkshire és cronwall fajta keresztezésből gyorsan fejlődő és jól hizó hybrid egyedeket állitottunk elő. A gazdaság a szövetkezettel és az ORACA-val 150 sertés hizlalására kötött szerződést. Mindegyik sertést 120 kilón felülire hizlaltuk és már eddig átadtunk 90 darabot, nemsokára leszállitjuk a hátralevő 60 sertést is.

A gazdaság jelentős fejlődési utat tett meg egy év alatt, azonban ezt a fejlődést tovább kell fokozni. Még igen nagy fejlődési lehetőség áll a szentannai kollektiv gazdaság előtt. A kiváló agrotechnikai és állattenyésztési módszereket eddig szinte csak kisérletképpen alkalmaztuk a gazdaságban s most az a feladatunk, hogy ezeket az egész termelésre teljesen kiterjesszük. Ez a cél vezetett bennünket s ennek érdekében a téli időszakban, az agrotechnikai tanfolyam keretén belül, arra törekszem, hogy minél több kollektivista sajátitsa el teljes mértékben a kiváló módszereket. A módszerek ismeretével könnyebben dolgozhatnak majd a termelésben.

Az elért eredményekből levontuk a tanulságot és a gazdaság 1955. évi termelési tervét a tanulságok figyelembevételével állitottuk össze a vezetőtanáccsal, a brigádvezetőkkel karöltve. Alapos számitások után állapitottuk meg az egyes növényfajták vetésterületeinek nagyságát. Miután bebizonyitottam a kollektivisták előtt a fejtrágyázás alkalmazásának fontosságát, első feladatomnak tekintem, hogy a gazdaság földjeinek alaptrágyázását is megvalósitsam. Nagy termést csak jó táperőben lévő föld biztosit. A kollektiv gazdaság földjeit pedig már régóta nem trágyázták. A terv elkészitésénél a vezetőtanács megértette e kérdés fontosságát s tervbevettük a meglévő, nagymennyiségü istállótrágya felhasználását. A tervet a közgyülés is elfogadta és elhatároztuk, hogy egy vontatótraktor egész évben a trágya szállitását intézi majd. A traktorhoz hattagu csoportot osztottunk be, amelynek tagjai biztositják a trágyahordást és igy nagyban megjavul majd a kollektiv gazdaság földjének termőképessége.

Az állattenyésztés fejlesztési tervét is az állattenyésztési törvény szemelőtt tartásával készitettük el. A terv szerint növekszik az állatlétszám s ezzel párhuzamosan nő a takarmányszükséglet is, aminek fedezése érdekében a tervben kettős termesztést iktattunk be. A gabona learatása után másodterményként takarmánynövényeket termesztünk. Szinte el sem mondhatom azt a sok uj dolgot, amit a gazdaság 1955. évi termelési terve tartalmaz s ami mind a gazdaság nagyarányu fejlődését biztositja.

Meggyőződésem, amit egy évi tapasztalatból szürtem le, hogy a szentannai kollektiv gazdaság megvalósitja a ráháruló feladatokat. A második pártkongresszus irányelvtervezetének pontjai a szentannai kollektiv gazdaságban valósággá válnak. A pártalapszervezet irányitásával és az IMSz alapszervezet segitségével megjavitjuk a még nem teljes munkafegyelmet, nagyobb gonddal végezzük a mozgósitó munkát s azután közös erővel, rövid időn belül, arra a szinvonalra emeljük a gazdaságot, hogy példamutató legyen tartományunk valamennyi kollektiv gazdasága számára. Ugyanakkor pedig meggyőzzük a még egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztokat a nagyüzemü, kollektiv gazdálkodás előnyeiről.

Melega Grigore,
a szentannai kollektiv gazdaság agrármérnöke

Világszerte nagy érdeklődéssel fogadták a Szovjetunió döntését

a hadiállapot megszüntetéséről Németországgal

AZ NDK LAKOSSÁGA ÖRÖMMEL ÜDVÖZÖLTE A HADIÁLLAPOT MEGSZÜNTETÉSÉNEK HIRET

J. Dieckmann, a Német Demokratikus Köztársaság népi kamarájának elnöke, utalva arra, hogy a Szovjetunió megszüntette a hadiállapotot Németországgal, a többi között hangsulyozta: a Német Demokratikus Köztársaság egész lakossága nagy örömmel fogadta a Szovjetuniónak a béke megszilárditására irányuló ujabb intézkedését. Ez a törvényerejü rendelet — mondotta — hozzásegiti a haza nyugati részén élő honfitársainkat ahhoz, hogy megértsék: a hitleri háboruban győztes országok közül a Szovjetunió az egyetlen ország, amely nagylelkü akcióival az egész német nép nemzeti létérdekei mellett foglal állást.

OLLENHAUER A SZOVJETUNIÓ DÖNTÉSÉNEK RÉSZLETES ÁTTANULMÁNYOZÁSÁT KÖVETELI

A „BZ Am Abend" berlini demokratikus napilap több közéleti személyiség nyilatkozatát közli a Szovjetunió legutóbbi törvényerejü rendeletével kapcsolatban.

G. Goeting, a Német DK népi kamarájának alelnöke, a keresztény-demokrata szövetség főtitkára a következőket mondotta:

„Ez a rendelet ismét bebizonyította, hogy a Szovjetunió mindenképpen békés kapcsolatokat akar létesiteni egész Németországgal és mindent elkövet Németország kettészakitottságának megszüntetéséért és a német békeszerződés mielőbbi megkötéséért."

A lap közli H. Wüllmannak, a német békeharcbizottság főtitkárának nyilatkozatát:

„Most, amikor az atlanti blokkhoz tartozó hatalmak nyiltan készülnek az atomháborura és Nyugat-Németországot is be akarják vonni katonai előkészületeikbe, a Szovjetunió ismét Németország megmentésére siet. Ezért minden németnek Nyugat- és Kelet-Németországban egyaránt követelnie kell a béketárgyalásokat, amelyre most ujabb lehetőség nyilt a szovjet kormány nyilatkozatával" — jelentette ki H. Wüllmann.

A nyugatberlini „Der Kurier" közli Ollenhauernek, a német szociáldemokrata párt elnökének és Dehlernek, a „szabad demokrata párt" elnökének nyilatkozatát.

Ollenhauer üdvözölte a Szovjetunió elhatározását és kijelentette: „Nyilvánvaló, hogy a Szovjetunió ezzel a lépéssel is a Nyugattal való tárgyalások felvételét akarja elősegiteni." Ollenhauer követelte, hogy „minden részletében tanulmányozzák a Szovjetunió döntését."

Dehler véleménye szerint a Szovjetunió most ismét megkisérelte, hogy „kedvező légkört" teremtsen a tárgyalásokhoz Nyugat és Kelet között.

A nyuganémet „Der Tag":

A SZOVJETUNIÓ HATÁROZATA HELYESLÉSRE ÉS BARÁTI MEGÉRTÉSRE TALÁL NÉMETORSZÁGBAN

A „Telegraf", „Die Neue Zeitung", „Der Tag", a „Spandauer Volksblatt" és más nyugatberlini lapok első oldalon, ilyen cimekkel közlik a Szovjetunió határozatát: „Moszkva megszüntette a hadiállapotot egész Németországgal" (Telegraf): „Ujabb nyilatkozat Németországra vonatkozólag" (Der Tag): „A Szovjetunió Legfelső Szovjetje Elnökségének törvényerejü rendelete egész Németországra vonatkozik" (Die Neue Zeitung).

A „Telegraf" szerint a Szovjetunió határozata „egyenes következménye annak az akciónak, amelyet Moszkva a január 15-i nyilatkozattal kezdeményezett — javaslat a kapcsolatok normalizálására Nyugat-Németországgal.

Moszkva ujabb akciója — folytatja a lap — olyan kérdéseket vet fel, amelyek tisztázása feltétlenül szükséges. Ez pedig csak tárgyalások utján lehetséges."

A „Der Tag" igy ir szerkesztőségi cikkében:

„Üdvözölni kell Moszkva nyilatkozatát, mint olyan lépést, amely a nemzetközi jog szempontjából a hadiállapot megszüntetését jelenti Németország és a Szovjetunió között. A Szovjetunió határozata ebben a tekintetben helyeslésre és baráti megértésre talál Németországban." A lap ugyanakkor azonban kisérletet tesz arra, hogy kétségbevonja a Szovjetunió határozatának őszinteségét. A lap követeli, hogy vessenek véget a „hidegháborunak", amely igen sok szenvedést okozott a széttagolt Németország népének. Elhallgatja azonban azt a tényt, hogy az ugynevezett „hidegháboru" politikájáért és Németország széttagolásáért a felelősség a nyugati hatalmakat terheli, mig a Szovjetunió szüntelenül sikraszáll Németország egységének helyreállításáért.

Számos nyugatnémet lap csökkenteni igyekszik azt a benyomást, amelyet a hadiállapot megszüntetéséről szóló szovjet rendelet keltett.

A NYUGATNÉMET KORMÁNY MEGKISÉRLI CSÖKKENTENI A SZOVJETUNIÓ LÉPÉSÉNEK JELENTŐSÉGET

Mint a DPA bonni távirati ügynökség jelenti, a nyugatnémet kormány január 26-án, hosszantartó ülés után, nyilatkozatot tett közzé a Szovjetunió Legfelső Szovjetje Elnökségének törvényerejü rendeletével kapcsolatban.

A nyugatnémet kormány hangoztatja nyilatkozatában, hogy „üdvözöl minden olyan intézkedést, amely a Kelet és Nyugat közötti feszültség enyhitéséhez és az igazi békeállapothoz vezet."

Ellentétben az „igazi békeállapotra" való törekvéséről szóló kijelentéseivel — amelyeknek nyilvánvaló célja az, hogy megnyugtassák az ország közvéleményét — Nyugat-Németország kormánya nyilatkozatának további részében bagatellizálni próbálja a szovjet állam legfelső szervének rendeletét.

A FRANCIA KÖZVÉLEMÉNY NAGY JELENTŐSÉGET TULAJDONIT A LEGFELSŐ SZOVJET RENDELETENEK

A január 26-i párisi ujságok első helyen közlik a Szovjetunió Legfelső Szovjetje Elnökségének a Szovjetunió és Németország közötti hadiállapot megszüntetésére vonatkozó törvényerejü rendeletét. A legtöbb ujság a teljes szöveget közli. A francia közvélemény nagy jelentőséget tulajdonit e rendeletnek, noha a jobboldali sajtó igyekszik olyan beállitásban feltüntetni a dolgokat, mintha a Szovjetunió „három évvel később hozta volna ezt a rendeletet, mint a nyugati hatalmak."

„Svenska Dagbladet":

A SZOVJET NYILATKOZAT ZAVART KELTETT BONNBAN

A svéd lapok első helyen közölték a Szovjetunió Legfelső Szovjetje Elnökségének törvényerejü rendeletéről szóló hirt a hadiállapot megszüntetéséről a Szovjetunió és Németország között.

„A szovjet nyilatkozat — irja a „Svenska Dagbladet" — zavart keltett Bonnban."

A lap külpolitikai kommentátora rámutat arra, hogy a szovjet kormánynak a német kérdésben tett január 15-i nyilatkozatát „egész Nyugat-Németországban megvitatják, ami azt bizonyitja, hogy a szovjet javaslatok sokkal nagyobb hatást váltottak ki, mint ahogy ez az első pillanatban megmutatkozott. Még a keresztény-demokraták soraiban is olyan hangok hallatszanak, amelyek a szovjet javaslatok tüzetesebb tanulmányozását követelik." A Németországgal való hadiállapot megszüntetéséről szóló szovjet rendelet „a párisi egyezmények vitájának előestéjén feltétlenül befolyást gyakorol a nyugatnémet közvéleményre."

A „Dagens Nyheter" hangsulyozza, hogy a Szovjetunió Legfelső Szovjetje Elnökségének törvényerejü rendelete azt bizonyitja, hogy „Moszkva a Nyugat-Németországgal való kapcsolatainak normalizálását óhajtja."

Attlee: Az USA nyiltan beavatkozik Kina belügyeibe

LONDON. (Agerpres). A TASZSZ jelenti:

Eden angol külügyminiszter január 26-án az alsóházban kijelentette: támogatja Eisenhower elnöknek azt a kérését, hogy jogositsák fel az amerikai hadsereget Tajván és Penhuledao sziget „megvédésére". Eden azt erősitgette, hogy ez a lépés nem sérti a Kinai Népköztársaság szuverén jogait. A külügyminiszter kitért a válaszadás alól, amikor egyenesen feltették neki a kérdést, hogy kinai terület-e Tajván.

Attlee, az ellenzék vezetője, elitélte Eden nyilatkozatát s kiemelte, hogy a Kinai Népköztársaságnak el kell foglalnia az őt megillető helyet az Egyesült Nemzetek Szervezetében. Az USA elnökének kérése — mondotta — nyilt beavatkozás Kina belügyeibe.

Rádióműsor

Vasárnap, január 30:

BUKAREST I.: 6: Könnyü zene. 6,30: Rádió-hiradó. 7.10: A „Scinteia" vezércikke. 7,25: Román népzene. 8,20: Reggeli hangverseny. 9,30: Szimfónikus zene. 11,20: Zenemüsor a termelésben élenjáróknak. 13: Sajtószemle és hirek. 13,35: Népi zene a népi demokráciák országaiból. 14,35: Népi zene Nagybánya, Bukarest, Birlad, Constanța, Hunyad tartományokból. 15: A szovjet rádió müsorából. 16: Ion Luican énekel. 16,30: Falvak hirei. 17,30: Zenemüsor a termelésben élenjáróknak. 20.15: Könnyüzene. 21,30: Sporthirek. 21,40: Tánczene. 22,30: Hirek. 23,10: Tánczene.

BUKAREST II.: 8: A népek zenéjéből. 8,30: Rádióhiradó. 8,40: A „Piatnicki" együttes. 9: Román könnyü zene. 9,30: A „Tartós békéért, népi demokráciáért!" cimü lap vezércikke. 10: Hangverseny. 13,50: Rádióhiradó. 15: Hirek. 15,45: Külpolitikai tárca. 16,45: Könnyü zene olasz szerzőktől. 17: Orosz népi zene. 18,15: Zenemüsor a termelésben élenjáróknak. 19: Tánczene. 20: Irodalmi ujság. 20,30: Tánczene. 22: Sporthiradó. 22,15: Román népi táncok és románcok. 24: Hirek. 0,05: Tánczene.

BUDAPEST (Kossuth): 9,10: Egy falu — egy nóta. 10: Zenés fejtörő. 11: Vasárnapi levél. 13,15: Jó ebédhez szól a nóta. 14,15: Jó munkáért szép muzsikát. 15,15: A magyar rádió szimfónikus zenekara. 16,30: Egy hét a külpolitikában. Előadás. 16,45: Sziv küldi. 18,05: Tánczene. 18,40: Kincses kalendárium. 20,10: Sziv küldi. 20,30: Az épülő kommunizmus nagy országából. 21: Esti hiradó. 22,30: Vasárnap sportja. 0,10: A magyar rádió népi zenekara játszik.

BUDAPEST (Petőfi): 10: Falurádió. 10,30: Miska bácsi lemezes ládája. 11,10: Sziv küldi. 12: Népek zenéje. 12,50: Zenés vasárnap délelőtt. 13,25: „A teremtés tanuja". 14: Művészlemezek. 15: Szórakoztató muzsika. 16,20: Régi magyar dalok. 18: A rádiógyermekszinház müsora. 18,50: Könnyü szimfónikus zene. 22,30: Fuvószene a baráti rádiók müsorából. 23: Zenekari hangverseny.

Ez nem játék a szavakkal...

A SZOVJET NÉP: Világot gyujtunk az atomenergiával.
AMERIKAI IMPERIALISTÁK: Mi az atomfegyverrel akarunk világot gyujtani.

A hét filmjei

„DOZSA GYÖRGY" mozi: február 1-ig: Erősebb az éjszakánál. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor. Naponta 11 órakor matiné.

„NICOLAE BALCESCU" mozi: február 4-ig: Krajcáros remények. Előadások: 3.30, 5.30, 7.30 és 9.30 órakor.

Matiné 11,30 órakor.

„HERBÁK JÁNOS" mozi: január 30-án: A győzelem katonája. (Első rész). Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

Matiné 11,30 órakor.

„I. L. CARAGIALE" mozi: január 30-án: Krajcáros remények. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

Matiné 11 órakor.

„UJ IDŐK" mozi: 1. Képes román hiradó. 2. Hirek a Szovjetunióból. 3. A krasznojarszki hegyekben. 4. Rózsák völgye. 5. 8-as számu szovjet sport. 6. Zaj és Csik (szines rajzfilm). 7. Az élet titkai Előadások: 3 órától folytatólagosan.

Matiné 10 órától folytatólagosan.

„SOLIDARITATEA" mozi (Gáj): február 1-ig: Marienstadti kaland. Előadások: hétköznap: 7 órakor, vasárnap: 3, 5 és 7 órakor.

„MAXIM GORKIJ" mozi (Mikelaka): február 1-ig: Hü barátok. Előadások: este 7 órakor, vasárnap: 3, 5 és 7 órakor.

„ILIE PINTILIE" CFR mozi: (Mosóczi-telep): január 30-án: Akbár tigris. Előadások naponta este 6 órakor, vasárnap 2, 4 és 6 órakor.

„NICOLAE BALCESCU" mozi (Lippa): január 30-án: Feleséget keresek.

„PETŐFI SÁNDOR" mozi (Radna): január 30-án: Szerelmi történet.

„POPULAR" mozi (Nagyszentmiklós): január 30-ig: Tavasz a jégen.

★

A „Makrancos hölgy" előadásaira vasárnap délutánra V., vasárnap estére VI., hétfő estére VII. sorozatszámmal jelölték meg a jegyeket.

★

Az aradi Állami Bábszinház 1955 január 30-án, vasárnap délelőtt fél 11 órai kezdettel az Állami Román Szinházban bemutató előadást tart. Müsoron: Szergej Mihalkov: „A beképzelt nyul" cimü mesejátéka.

Hétfőn délután is előadásra kerül a „Makrancos hölgy"

A nagyváradi Állami Magyar Szinház együttese röpgyülést tartott, amelyen megbeszélték, miként hosszabbithatnák meg a „Makrancos hölgy" előadássorozatát, tekintettel arra, hogy számos aradi dolgozó nem juthatott jegyhez. Mivel az aradi szinház helyisége csupán hétfőn áll a nagyváradi együttes rendelkezésére, az együttes ugy határozott, hogy hétfőn délután fél öt órai kezdettel is előadják a „Makrancos hölgy"-et. Erre az előadásra jegyek az AGESnél válthatók.

Kritika és könyvismertetés

„Franciaország és a trösztök"*)

„Economie et politique" — marxista közgazdasági folyóirat

Párisban néhány hónappal ezelőtt megindult az Economie et politique cimü uj havi folyóirat, hogy marxista—leninista szempontból megvilágitsa a mai Franciaország legfontosabb politikai és gazdasági problémáit. A folyóirat nemrég megjelent külön száma közölte a „Franciaország és a trösztök" cimü tanulmányt.

Jacques Duclos a bevezető cikkben igy határozta meg e külön szám célját: „Lenin munkáinak megjelenése óta szokássá vált, hogy beszélünk a trösztök titkos hatalmáról, sőt leleplezzük egyes személyek, rendszerint pénzemberek mesterkedéseit. De ez nem elég. Figyeljük világszerte a termelés koncentrációját, tanulmányozzuk a finánctőke szerepét, állapitsuk meg a tőkés körök azonos és ellentétes érdekeit. Tárjuk föl a monopóliumok nemzetközi összeköttetéseit, határozzuk meg a monopóliumok jövedelmeinek nagyságát és a monopóliumoknak az államra gyakorolt hatását".

Az Economie et politique cimü folyóirat itt ismertetett száma hosszu és gondos kutatások eredménye, az egész szerkesztőbizottság kollektiv erőfeszitéseinek a terméke.

★

Ha hiszünk a sokezer különféle márkáju és elnevezésü cikkért lelkendező reklámnak, ugy gondolhatjuk, hogy Franciaországban ma a sok kis- és középvállalat termékei alkotják az egész ipari termelés zömét. De a valóság korántsem igazolja ezt. Franciaországban körülbelül 1 millió 800.000 ipari és kereskedelmi vállalat van. Csakhogy az ország ipari termelésének 50—60 százaléka csupán néhány száz, legföljebb egy-kétezer trösztől származik. Ilyenformán, hangsulyozza a folyóirat, „. . .ma az jellemzi Franciaország gazdasági életét, akárcsak más kapitalista országok gazdasági életét, hogy a termelésben és a kereskedelemben különbözőképp, az iparágaktól függően néhány tröszt uralkodik s ezek a trösztök még kevesebb finánctőkés csoporttól függnek".

A folyóirat a kohóipartól a sajtóig, a rádióig és a filmig végig elemzi minden tevékenységi ág helyzetét s kimutatja, hogy a termelés és a kereskedelem koncentrációja Franciaországban is vitathatatlan tény.

Mint a második világháboru előtt, most is a vaskohászatban a legnagyobb a koncentráció. Jelenleg öt nagy monopolista csoport, a „De Vendel et Co.", az „Usinor", a „Sidelor", a „Lorraine-Escaut" és a „Schneider" gyártja a termelésnek mintegy 66 százalékát s ellenőrzi Franciaország egész acéltermelésének 75 százalékát.

A Mendés-France kormány hirhedt gazdasági programja ez az egyesitett adó- és közigazgatási rendszabályok, kedvezményes hitelek és állami támogatások szövevénye, amely „megszabaditja" a francia gazdasági életet az ugynevezett „deficites" kisüzemek ezreitől s a legnagyobb profitot biztositja a trösztöknek, még inkább gyorsitja ezt a folyamatot. A kormány ujabb intézkedései, amelyek az ipari üzemek javára 6 százalékkal csökkentik a szén és 10 százalékkal a villamosenergia árát, évi 24,840.000 frank profittöbbletet biztositanak a „Fives-Lille" társaságnak.

Jegyezzük meg, hogy e kormányintézkedések első áldozatai a kisvállalkozók, a kisiparosok és a kiskereskedők.

De az ipari, a közlekedési és a kereskedelmi monopóliumok uralmából nem tünik ki eléggé, milyen nagy a koncentráció és a maroknyi monopolista hatalma az ország egész gazdasági és következésképpen politikai életében. Az ország egész gazdasági élete voltaképp néhány pénzcsoporttól függ s a pénzcsoportok hatalma kiterjed a gyarmatokra és több idegen országra is.

★

A „Francia trösztök a gyarmatokon" cimü tanulmány kiméletlenül leleplezi azokat a kisérleteket, amelyek ugy akarják feltüntetni a gyarmatokra irányuló tőkekivitelt, mint ez országok fejlődésének elősegitését. A folyóirat megállapitja: a trösztök azért visznek ki tőkét, hogy olyan óriási profitra tegyenek szert, amilyent Franciaországban befektetett tőkével nem szerezhetnének. A tőkekivitel lehetővé teszi, hogy a trösztök megszilárditsák hatalmukat s még inkább guzsbakössék Franciaország dolgozóit, valamint a gyarmati és a függő országok népeit. De ennek az éremnek másik oldala is van: a fokozódó kizsákmányolás következtében az anyaország és a gyarmatok dolgozói mindinkább összefognak a közös ellenség ellen.

A tanulmány hangsulyozza, hogy a modern kapitalizmus legnagyobb hajtóereje a maximális profit utáni hajsza s kimutatja a profit nagyságát, eredetét, elosztását és felhasználását. Franciaország négy nagy gépkocsi-trösztje közül az egyiknek, a „Peugeot"-nak a profitja 1947-től 1953-ig 77 millió frankról 1206 millió frankra növekedett. S itt csak a beismert összegekről van szó, márpedig ezek korántsem jelzik az egész profitot.

A tanulmány részletesen vizsgálja a finánccoligarchia és az állam kapcsolatát. Megállapitja, hogy az állam az imperializmus korszakában az uralkodó osztály, a finánccoligarchia uralmának eszközévé vált s kifejti, hogyan rendelik maguk alá a monopóliumok az államapparátust. Ez főleg ugy történik, hogy az államapparátusban a legfontosabb állásokat olyan embereknek adják, akik közül sokakat rokoni szálak füznek a nagyburzsoáziához. A monopóliumok és az állam „személyi uniója" abban is megnyilvánul, hogy a legtöbb képviselő, szenátor és más politikus többé-kevésbé a nagyvállalatok embere. Ez sok tekintetben megmagyarázza, miért támogatja az állam állandóan a profitharácsoló trösztöket a munkásosztály és más dolgozó rétegek ellen folyó harcban.

„Az államgépezet meghóditása és az államgépezetnek a finánccoligarchia érdekében való következetes felhasználása mind erősebb ellenállásba ütközik — közli a tanulmány. — Az állam tükrözi a burzsoázia egyes rétegei közt, valamint az egyes monopóliumok közt keletkezett ellentmondásokat s a köztük duló harcot, másfelől érzi a munkásosztály és egyéb társadalmi rétegek hatalmas nyomását s ezért nagyon feszült helyzetben van. Ez a feszültség még inkább éleződik, amikor a monopolista csoportok csupán saját érdekeikkel törődnek s politikájuk nemcsak a nemzet érdekeivel, hanem a nemzet szuverénitásának, sőt létének a feltételeivel is ellenkezik, ugyhogy ez a politika ellenállásra készteti a nemzet minden rétegét, még a trösztöket is".

★

A folyóirat bőven foglalkozik az amerikai imperializmus franciaországi behatolásának a kérdésével. Leleplezi az amerikai „segitség" blöffjét s kimutatja: hogy ez a hirhedt „segitség" voltaképp arra kellett, hogy megsemmisitse Franciaország függetlenségét s elősegitse az amerikai tőkének a francia gazdasági életbe való behatolását. A francia—amerikai kereskedelmi kamara 1951—1952-es évkönyve szerint legalább 1200—1500 francia vállalat többé-kevésbbé az amerikai tőke függvénye volt. Az amerikai monopóliumok csupán 1953-ban mintegy 175 millió dollár, illetve (mai árfolyamon) 61.2 milliárd frank profitot sajtoltak ki Franciaországból.

Az amerikai trösztök a francia ipar egyes fontosabb ágaiban valóságos monopóliumot élveznek. Az „Esso Standard", a „Socony Vacuum" és a „Caltex" amerikai ásványolajipari trösztök egész Franciaországot telepitették olajfinomitó és olajfeldolgozó üzemeikkel. Ebben az iparágban most ezek a trösztök ellenőrzik a termelésnek legalább 25 százalékát. Az „Esso Standard" tröszt kizárólagos jogot szerzett, hogy az ország délnyugati részén talajkutató munkálatokat végezzen, s most meg akarja kaparintani a Landesben nemrég föltedezett gazdag olajtelepeket is. Az amerikaiak elfoglalták a gépkocsiipar, a mezőgazdasági gépgyártás, a traktoripar, stb. fontos pozicióit.

Franciaországban tulajdonképpen két tröszt, a „Westinghouse" (Mellon) és a „General Electric" (Morgan) hajtja végre az amerikai behatolást. A „General Electric" a Thompson-Houston csoportra támaszkodik; ez Franciaországban többtucat gyár tulajdonosa, s más vállalatoknak legalább 4 milliárd frank értékü részvényét tartja tárcájában, ugyhogy sok tizmilliárd frank tőkét ellenőrizhet. Jogosan állitjuk, irja a tanulmány, hogy a Franciaországban befektetett 200—300 milliárd frank amerikai tőke 900—1000 milliárd frank tőkét ellenőriz.

Az amerikai monopóliumok a második világháboru befejezése óta az ugynevezett „gazdasági segitség" utján akarják gyarmatositani Franciaországot. A francia finánccoligarchia is elősegiti ezt.

De ebben a francia nép ellen irányuló bünös „együttműködésben" sok a zökkenő. A francia és az amerikai monopóliumok ellentmondásai napról napra éleződnek.

A monopóliumok egyre szorosabb koncentrálódása mozgósitja, növeli és egyesiti az ellenük forduló óriási erőket. Ez történik most Franciaországban. A munkásosztály és kommunista pártja, s nyomukban az egész francia nép kiáll az amerikai imperialistákkal való összeesküvésnek és Nyugat-Németország ujrafölfegyverzésének nemzetellenes politikájával szemben, a békéért és a nemzeti függetlenségért.

Az „Economie et politique" cimü folyóirat „Franciaország és a trösztök" cimü külön száma itt-ott fogyatékos. Például nem kapcsolja össze eléggé a vizsgált kérdéseket Franciaország jelenlegi helyzetével, a munkásosztálynak a trösztök ellen vivott mindennapi harcával s kevésné tárja föl a francia és a nyugatnémet monopóliumok kapcsolatait. Pedig a legutóbbi idők eseményei ujra igazolják, hogy az uj Wehrmacht fölfegyverzésével kapcsolatos katonai rendelések elosztására leső legnagyobb francia monopóliumok érdekei diktálják Mendés-France jelenlegi miniszterelnöknek a nyugatnémet militarizmus feltámasztására irányuló politikáját. Erről tanuskodik Mendés-France legutóbbi római és badenbadeni utazása, valamint az ugynevezett „fegyverkezési pool" megteremtésére vonatkozó javaslata is. E jelenségek megértése nagyon fontos a londoni és a párisi egyezmények ellen inditott harc szempontjából.

De a dolgozók, akik szivükön viselik hazájuk jövőjét, akik meg akarják ismerni ellenségüket, hogy jól és győztesen küzdhessenek ellene, sokat tanulhatnak ebből a fogyatékosságai ellenére is értékes füzetből.

René Louis

*) Megjelent a „Tartós békéért, népi demokráciáért!" 3. (324.) számában.

A „Vörös Lobogó" szerkesztősége és kiadóhivatala: Karl Liebknecht utca 2—4 sz. Telefon: Szerkesztőség: 30-87, 15-10, 35-69 és 22-26 Kiadóhivatal: 16-92. Nyomda: 20-77. Intreprinderea Poligrafică Arad. — Taxa poștală plătită în numerar, conf. aprobării No. 53—1945.